

БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
MV-021523 ТООТ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ БҮХИЙ
“БАЯНГОЛЫН ЭХ” АЛТНЫ ШОРООН ОРД АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2022 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАН.**

Үндсэн тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-021523
Нэмэлт тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-021527, MV-018995
/Аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар № **5722942**/

Хянасан: БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй орчин, Байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын
ахлах шинжээч.....Ц.Жаргалнэмэх.

Биелэлтийг тайлагнасан: “БҮРДЭЛ МАЙНИНГ” ХХК-ийн
Гүйцэтгэх захиралУ.Угтах.

Байгаль орчны ажилтан:.....Д.Хуягбаатар

БАЯНГОЛ 2021 ОН

АГУУЛГА

1	ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.	
1.1	Төслийн нэр.....	3
1.2	Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага.....	3
1.3	Төслийн байршил.....	3-4
1.4	Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц.....	4
1.5	Уурхайн дэд бүтэц.....	4
1.5.1	Уурхайн барилга байгууламж.....	4-5
1.5.2	Цахилгаан хангамж.....	5
1.5.3	Усан хангамж.....	5
1.5.4	Зам харилцаа.....	5
2	ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	6
2.1	Агаарын чанар, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	6
2.2	Газрын гадарга, хэвлий, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	6
2.3	Хөрсөн бүрхэвч түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	7
2.4	Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	7
2.5	Ургамлан нөмрөг түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	7
3	ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ.....	7
3.1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	8
3.1.1	Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	8-9
3.1.2	Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	10-12
3.1.3	Хөрсөн орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	13-14
3.1.4	Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	15-16
4.	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	15-18
4.1.	Техникийн нөхөн сэргээлт.....	15-16
4.2.	Биологийн нөхөн сэргээлт.....	17-18
5.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	19-24
6.	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	25
7.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	25

8.	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	25-26
9.	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	27-29
10.	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт.....	29-30
11.	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ	
10.1	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Агаар.....	31
10.2	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Хөрс.....	31
10.3	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Усан орчин.....	32
12.	БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН ХУВААРЬ.....	33
	ХАВСРАЛТ МАТЕРИАЛ.....	34

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр

“Баянголын эх” алтны шороон орд ашиглах төсөл

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага:

“Бүрдэл майнинг” ХХК

Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар: **9011419045**

Регистрийн дугаар: **5722942**

Бүртгүүлсэн огноо: **2013.06.19**

Хаяг: УБ хот, СБДүүрэг, 1-р хороо, Сүхбаатарын талбай-2, Централ Тауэр 12 дугаар давхар.

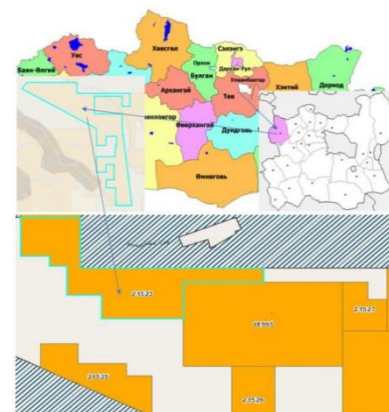
Утас: **77222282, 99589597**

1.3 Төслийн байршил

“Бүрдэл майнинг” ХХК-ийн MV-018995, MV-021523 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Баянголын эх” алтны шороон орд нь Төв аймгийн Заамар сумын Хайлааст 3-р багийн нутаг дэвсгэрт орших бөгөөд Улаанбаатар хотоос баруун хойш 200 км, Төв аймгийн Заамар сумын төвөөс баруун хойш 25 км зайд байрлана. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээ 314.95 га.

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн булангын цэгийн солбицол

№	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд
1	104	37	21	48	20	10
2	104	35	56	48	20	10
3	104	35	56	48	20	45
4	104	37	21	48	20	45

Газрын зураг 1. Баянголын эх уурхайн тусгай зөвшөөрлийн талбайн байршил

1.4 Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц

“Бүрдэл майнинг” ХХК нь Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших Бор толгой нэртэй XV-011398 тоот хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн талбайд хайгуулын ажлыг хийж гүйцэтгэн ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлд шилжүүлсэн.

Ашигт малтмалын тухай Монгол улсын хуулийн дагуу уг ордод ашиглалт явуулах MV-021523, MV-018995 , MV-021527 тоот лицензийг эзэмшиж байгаа бөгөөд ордын В зэрэглэлээр бүртгэгдсэн нөөцөд тулгуурлан уурхайн ашиглалтын Техник Эдийн Засгийн Үндэслэл –ийг 2020 оны 4-р сард “Кеестон Ресурс ” ХХК -д боловсруулсан. 2020 оны 04 дугаар сарын 30 -ний өдөр “Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар” хэлэлцэж баталсан. Баянголын алтны шороон ордын үйлдвэрийн ашигтай бодитой ба боломжтой (В+С) нөөц алт шлихээр 505.765 кг, алт химийн цэврээр 444.026 кг гарч байна.

1.5 Уурхайн дэд бүтэц

1.5.1 Уурхайн барилга байгууламж

Баянгол алтны шороон ордын уурхайд дараах барилга байгууламжууд байна.

Үүнд:

- ✓ Уурхайн ажилчдын сууц (50 ш гэр, 20 ш контейнер сууц)
- ✓ Уурхайн оффис
- ✓ Гал тогоо , хоолны газар
- ✓ Угаалгын газар
- ✓ Авто засварын газар
- ✓ Баяжуулах цех
- ✓ Бусад туслах материалын агуулах зэрэг орно.

Зураг 2. Уурхайн ажилчдын хотхон.

Зураг 3. Уурхайн техникийн засварын газар.

1.5.2 Цахилгаан хангамж

Дархан-Сэлэнгийн цахилгаан эрчим хүч дамжуулах шугамнаас 35/6 кВ-ын дэд станц байгуулж, цахилгаан эрчим хүчний хэрэгцээг ханган ажиллаж байна.

1.5.3 Усан хангамж

Уурхайн ажилчдын хотхоны унд-ахуйн усны хэрэгцээг гүний худгийн усаар хангаж байна. Худгийн паспортыг хавсралтад оруулав.

Технологийн усны хэрэгцээ:

Эргэлтийн усан санд хуримтлагдсан усыг тунаан цэвэршүүлж үйлдвэрлэлд эргүүлэн ашигладаг.

1.5.4 Зам харилцаа

УБ хотоос Төв аймгийн Лүн сум хүртэл хатуу хучилттай замтай бөгөөд уурхайн талбай хүртэл шороон замын сүлжээтэй. Баянгол уурхайгаас бусад сум, хот, суурин газрууд уруу шороон замаар холбогддог. Ил уурхайн дотоод замыг үйлдвэрлэлийн хаягдал болох эфель, галь зэргээр хучиж, сайжруулалт, арчилгааг тогтмол хийж байна.

2. ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

2020 онд ТЭЗҮ-д нэмэлт тодотголыг батлуулсан тул мөн онд БОННҮнэлгээний нэмэлт тодотголыг “Эко Мастер” ХХК-аар хийлгэж БОАЖЯамаар хянуулж батлуулсан болно. Энэхүү БОННҮ-ний тодотголд тус төслийг хэрэгжүүлэх явцад дараах сөрөг нөлөөлөл үүснэ гэж тодорхойлсон байдаг.

2.1. Агаарын чанар, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Хөрс хуулах, элс олборлох үед тоос, шороо ихээр үүсгэнэ.
- ✓ Уурхайн малталтууд болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос, шороо
- ✓ Уурхайд ажиллах машин техникүүдийн шингэн түлшний шаталтаас ялгарах утаа, хөө тортог, хорт хийнүүд
- ✓ Хөрс хуулах, түрэх, тээвэрлэх, элс угаах зэрэг бүхий л ажиллагаа тасралтгүй явагдах тул бульдозер, экскаватор, автомашин, бусад төхөөрөмжийн дуу чимээ болон хорт хий утаа гарах, тоос шороо дэгдэх зэргээр агаар орчныг бохирдуулж, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлнө

2.2. Газрын гадарга, хэвлий, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Хөрс хуулалтаас газрын гадарга эвдрэлд өртөж, унаган төрх өөрчлөгдөх.
- ✓ Тээвэрлэлтийн үед үүсэх тоос, шорооны улмаас газрын гадарга тоосонд дарагдах, бохирдох.
- ✓ Олон салаа зам үүссэнтэй холбоотойгоор газрын гадарга элэгдэлд орох, хэв шинж өөрчлөгдөх.
- ✓ Тос тосолгооны материалаар газрын гадаргуу бохирдож болзошгүй
- ✓ Газрын гадаргад хоосон (ухсан) орон зай үүсэх.

2.3. Хөрсөн бүрхэвч түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Уурхайн олборлолтод өртөх, эргэлтийн усан сан ба баяжуулалтын хаягдал байршуулах талбайн зэргийн үржил шимт хөрсийг хуулагдана, гадаад овоолгын доорх шимт хөрс дарагдана.
- ✓ Ил уурхайгаас хуулах хөрсийг автосамосвалаар тээвэрлэх ба хүнд даацын машин механизмын нөлөөгөөр хөрсөн бүрхэвч элэгдэж, эвдрэлд орно.
- ✓ Хүн, машин техникийн хөдөлгөөнөөс олон салаа зам гарч, хөрсний шороо суларч, элэгдэл эвдрэлд өртөх талбайн хэмжээ нэмэгдэж болзошгүй.
- ✓ Бензин, тос, дизель (шатах тослох материал) зэргийн асгаралт, ахуйн хэрэглээний хог хаягдлаас хөрсний бохирдол үүсэх.

2.4. Гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Шатах, тослох материал, нефтийн бүтээгдэхүүн зэрэг бодис алдагдах, хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан усан орчинг бохирдуулах.
- ✓ Уурхайн ухаш үүсгэх, далан байгуулах, суваг шуудуу татах, хөрс эвдрэлд оруулах зэргээр газрын гадаргын хэлбэр дүрсийг өөрчилснөөр гадаргын урсацын байгалийн унаган тогтоц өөрчлөгдөх.

- ✓ Хур борооны гаралтай эсвэл бусад эх үүсвэр буюу бохирдсон усны шүүрэлт, чөлөөт нэвчилтээр шилжиж ирэх ус тэжээгдэлийн мужаар дамжин газар доорх усыг бохирдуулах.
- ✓ Уурхайн үйлдвэрлэлийн болон ахуйн хэрэглээний улмаас усны нөөц багасах
- ✓ Ахуйн хатуу, шингэн хог хаягдлыг зүй зохистой зайлуулахгүй тохиолдолд гадаргын усыг бохирдуулах

2.5. Ургамлан нөмрөг түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Уурхайн ашиглалтын талбай эвдрэлд өртөн хөрс хуулагдсанаар эдгээр талбайн ургамлан нөмрөг устгах
- ✓ Машин техникийн хөл хөдөлгөөн болон олон салаа зам гарснаар ургамлан нөмрөг талхлагдаж доройтох.
- ✓ Тоосжилтын улмаас ургамлан нөмрөг доройтох

2.6. Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- ✓ Барилга угсралтын үед ажиллах хүнд даацын автомашин, техник хэрэгслүүдийн дуу чимээнээс амьтад үргэн дайжих
- ✓ Ургамлан нөмрөгт төслийн үйл ажиллагааны явцад ялгарсан, асгарсан бохирдуулагч материалууд хуримтлагдсанаас өвсөн тэжээлтэн амьтад хордох
- ✓ Тоосжилтын улмаас ургамал ургах чадвараа алдан ургамлын арви багассанаас өвсөн тэжээлтнүүд хоол тэжээлийн хомстолд орох
- ✓ Уурхайн ухашд зэрлэг амьтад, мал унаж бэртэх
- ✓ Зэрлэг амьтдын тархац нутаг хумигдах, амьдрах орчны хуваагдал үүсэх

3. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт

Байгаль орчныг хамгаалах гол зорилтын хүрээнд “Ашигт малтмалын тухай” хууль, “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хууль болон бусад холбогдох хууль, журам, стандартыг хэрэгжүүлэх зорилттой ажилласан.

Уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага байлгах, байгаль орчинд үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг илрүүлэх, тэдгээрийн үр дагаврыг тогтмол хянах, хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зэрэгт анхааран ажиллаж байна.

2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд удирдлага зохион байгуулалт, нөхөн сэргээлт, агаар, хөрс, усан орчин, ургамал, амьтанд учирж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хог хаягдлыг менежмент зэрэг хэсгүүдэд хийж хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээг төлөвлөж сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажилласан.

2022 онд гадаад овоолго зөөвөрлөх, дотоод овоолго хийх зэрэг ажлын үр дүнд **25.7** га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн. Мөн **31.8** га талбайд олон наст ургамал тариалах ажлыг хийсэн нь үр дүнтэй ургаж биологийн нөхөн сэргээлтээр орон нутагт хүлээлгэн өглөө.

3.1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Энэ 2022 онд уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ төлөвлөж хэрэгжүүлснийг тайлагнав. Үүнд:

3.1.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт:

Уурхайн үйл ажиллагаанаас тоосжилт үүсч орчны агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөх, хүнд машин механизмын хөдөлгүүрийн шаталтаас үүсэх хий нь агаарт хаягдаж тухайн орчны агаарын чанарт нөлөөлж болзошгүй зэрэг сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх ажил арга хэмжээ авч ажиллав. Үүнд:

1. Төлөвлөгөөний заалт: Технологийн болон дотоод тээвэрлэлтийн зам, зогсоол, талбайд усалгаа хийж чийгшүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх.

- **Биелэлт:** Тоосжилтыг бууруулах зорилгоор эргэлтийн усан сан дахь усыг ашиглан, зам талбайн чийгшүүлэлт, усалгааг хуурайшилттай үед тогтмол хийж тоосжилтийг бууруулан ажилласан. Зам талбайн усалгааны зориулалтаар МТ-86, САТ 772 зэрэг автосамосвал 2 ширхэгийг зам усалгааны чиглэлээр тоноглон ашиглаж байна.

2. Төлөвлөгөөний заалт: Дотоод тээвэрлэлтийн замыг шинээр гаргахдаа шимт хөрсийг авах, хайргаар хучилт хийх, засвар арчилгааг байнга хийх.

- **Биелэлт:** Уурхайн хүнд даацын машин техникийн технологийн зам, дотоод тээвэрлэлтийн зам шинээр үүсгэх тохиолдолд зам маршрутыг нарийвчилан төлөвлөж зурагт тусгадаг бөгөөд зам тавихдаа шимт хөрсийг хуулан авч хэлбэржүүлэн, үйлдвэрлэлийн хаягдал болох эфель, галь зэргээр хучиж, сайжруулалт, арчилгааг тогтмол хийснээр бүх машин техникүүд тогтсон зассан замаар явж хөрс эвдэх, тоос үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Зураг 4, 5. Засч арчилгаа хийж зассан зам.

3. Төлөвлөгөөний заалт: Хүнд болон бүх төрлийн машин механизмын хурдыг хязгаарлах, дотоод замын тэмдэг, тэмдэглэгээг сайжруулж тоосжилт бууруулна.

- **Биелэлт:** Уурхайн бүсэд замын аюулгүй байдлыг хангах, машин механизмын хурдыг хязгаарлах, хурд, чиг заасан анхааруулах, мэдээлэх, хориглох тэмдэг бүхий 28 ш замын тэмдэг, тэмдэглэгээг худалдан авч уурхайн бүс, бүх замуудад байрлуулж, хэрэгжилтэд харуул хамгаалалт, ХАБ-ын ажилтнууд байнгын хяналт тавин ажилласан.

Зураг 6, 7. Хурд, чиг заасан, анхааруулсан тэмдэг, тэмдэглэгээ

4. Төлөвлөгөөний заалт: Хүнд машин, механизм, тоног төхөөрөмж, авто тээврийн хэрэгслээс үүсэх хорт хийн ялгарлыг бууруулахын тулд техник үйлчилгээг тогтсон хугацаанд хийж, тос маслыг тогтсон хугацаанд нь сольж байна.

- **Биелэлт:** Хүнд машин, техник, механизм болон үйлчилгээний бусад тээврийн хэрэгсэлд техник, мото цагийн үзлэгийг тогтмол графикт хугацаанд хийж, тухай бүрт нь буюу дунджаар 20 хоног тутам 1 удаа завсар үйлчилгээг хийж ажилладаг. Үүнд: агаар шүүгч, тосны шүүлтүүр, тос масло зэргийг сольдог. Ингэснээр тенхикээс ялгарах хорт хийн хэмжээг бууруулан ажилласан бөгөөд агаар дахь нүүрсхүчлийн хэмжээ, тоосжилтыг орчны хяналт шинжилгээгээр тогтоон хяналт тавьж байна. Тухайлбал 2022 онд давхардсан тоогоор 160 техник үйлчилгээний ажил хийсэн нь хүнд машин техникээс ялгарах хорт хийн хэмжээг багасгаж агаарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг буруулсан.

5. Төлөвлөгөөний заалт: Тоосжилт болон агаар бохирдуулагч хийнүүдийн хэмжилт судалгааг тогтмол хийж, хяналт тавих.

- **Биелэлт:** Уурхайн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлж буй нөлөөллийн хэмжээг тодорхойлох зорилгоор 6, 9 дугаар сард агаар дахь тоосны агууламж, дуу чимээ, SO₂ болон NO₂ гэсэн үзүүлэлтүүдэд хяналт шинжилгээг Булган, Төв аймгуудийн УЦУОШТөвийн лабораториор хийлгэсэн. Агаарын дээжийг карьер, технологийн зам, кемп орчмын газруудаас авсан болно. Лабораторийн шинжилгээний дүнг хавсралтад оруулав.

Зураг 8, 9. Агаарын шинжилгээний дээж авч байгаа нь.

3.1.2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Усны сан бүхий газар, унд ахуйн худгийн эрүүл ахуйн бүс хог хаягдлаар бохирдох, уурхайн үйл ажиллагаанд өртөх, шатах, тослох материал хөрсөнд алдагдаж хур тунадас, үерийн усаар угаагдан усан орчинг бохирдуулах, ахуйн хатуу, шингэн хог хаягдлыг зүй зохистой зайлуулаагүйн улмаас гадаргын усыг бохирдуулж болзошгүй, угаан баяжуулах үйлдвэрлэлийн хяналтгүй, тооцоогүй усны нөөц ашиглалт зэрэг сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажил арга хэмжээг авч ажиллаа. Үүнд:

1. Төлөвлөгөөний заалт: Унд ахуйн усыг хангаж буй гүний худагт эрүүл ахуйн болон хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдөж, хог хаягдлаар бохирдохоос урьдчилан сэргийлж ажиллах.

- **Биелэлт:** Уурхайн хотхоны унд ахуйн усны хэрэгцээг хангаж буй гүний худагт эрүүл ахуйн болон хамгаалалтын бүс тогтоож, гадны нөлөөллөөс хамгаалж хашаа барьсан нь ундны эх үүсвэр бохирдохоос сэргийлсэн ажил болсон. Худгийн хамгаалалтын бүсэд бохир ус асгах, хог хаягдлыг цэг байгуулах, машин техник явах зэргийг хориглож хог хаягдлыг байнга цэвэрлэж байна.

2. Төлөвлөгөөний заалт: ШТМ-ын хадгалалт, түгээлтийн технологийн горимыг чанд даган мөрдөх, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг авч байх

- **Биелэлт:** Шатах тослох материал түгээх станц, цэг, агуулах юмкость сав, түгээлтийн машины бүрэн бүтэн байдал, технилогийн горим, нефть бүтээгдэхүүн хөрсөнд алдах, гоожилт асгаралт үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх, үзлэг шалгалтыг уурхайн байгаль орчны ажилтан, галын ажилтан, дотоод хяналтын ажилтан, ХАБЭА-н ажилтнууд өдөр тутам хийж, шалгаж, зөрчил гарсан тохиолдолд цэвэрлэх, саармагжуулах арга хэмжээг байнга авч ажилладаг. Байнгийн хяналт, үзлэг шалгалтын үр дүнд асгаралт, гоожилт үүсэх нөхцлийг бууруулан ажилласан. Мөн ШТСтанцийн байрлах газрын шимт хөрсийг авч эфелээр 30-40 см зузаантай хучилт хийж өгсөн нь нефть бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж улмаар гүний усыг бохирдуулах нөхцлийг хязгаарласан болно.

Зураг 10. ШТС-ийн шимт хөрсийг авч, эйфел дэвсэж, тусгаарлалт хийсэн байдал.

5. Төлөвлөгөөний заалт: Хог хаягдлын түр цэгийг гадаргын уснаас хол зайд байгуулах, хогийн цэгийг халдваргүйжүүлэх, ахуйн бохир усыг цэвэршүүлж, ариутгах, саармагжуулах арга хэмжээ авна.

- **Биелэлт:** Хог хаягдлын цэг нь бороо, үерийн усаар дамжин орчныг бохирдуулах нөхцлийг хязгаарлан хөмсөг, далан хийж хамгаалсан байдаг. Кемпийн бүсэд 5 байршилд нийт 20 ангилан ялгах хогийн сав байрлуулсан. Мөн ариутгал халдваргүйжилтийг байнга хийж ажилладаг.

Хогийн цэг, ахуйн шингэн бохирийн цэг, бие засах газрын ариутгал халдваргүйжүүлэлтэд зориулан 2022 онд био ариутгагч Тамир бэлдмэл 220 литр, Жавельон 180 хайрцаг, хлорамин 1200 кг-г авч ашигласан байна.

Зураг 11, 12. Ариутгал хийгдэж байгаа нь.

6. Төлөвлөгөөний заалт: Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу тодорхой цэгүүдээс усны дээж авч шинжилгээ хийлгэнэ.

- **Биелэлт:** Уурхайн үйл ажиллагааны улмаас усны чанарт үзүүлж буй нөлөөллийн хэмжээг тогтоох зорилгоор 6, 9 дүгээр саруудад Төв, Булган аймгийн УЦУОШТөвийн БОШЛаборатораар баяжуулах үйлдвэрийн эргэлтийн усан сан, шүүрлийн усны тунаах нуур, унд ахуйн худгаас усны дээж авч усны химийн ерөнхий шинжилгээг хийлгэж гадаргын усны стандартад нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлсон. Хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт илрээгүй болно. /Шинжилгээний дүнгүүдийг хавсаргав./

Зураг 13, 14. Усны шинжилгээний дээж авч байгаа нь.

7. Төлөвлөгөөний заалт: Үйлдвэрлэлийн хэрэгцээт усыг эргэлтийн усан сангаас хангаж, дахин ашиглах усны хэмжээг 80 хувь болгоно. “Усны тухай” хуулийн дагуу ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан, ус ашиглах гэрээг байгуулан, төлбөрөө төлж ажиллана.

- **Биелэлт:** Элс угаан баяжуулах үйлдвэрүүдийн дэргэд эргэлтийн усан байгуулж карьераас гарсан шүүрлийн усыг хийж байна. Эргэлтийн нуураас үйлдвэрлэлийн хэрэгцээт усыг ханган байгаа бөгөөд элс угаасан бохир ус гадагш орчинд гарахгүй нуурт тунаж эргэлтээр ашиглагдаж байна. Ингэснээр усыг 80-90 хувь хүртэл эргэлтээр ашиглаж усны нөөцийг хэмнэж байна.

Усны тухай хуулийн 28.4-т заасны дагуу “Усны газар”-аар 2022.04.12-ны өдрийн №49 тоот ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан, Туул голын сав газрын захиргааны даргын 2022.05.23-ны өдрийн А/30 дугаар тушаалаар УНТ 22/24 дугаар бүхий ус ашиглах гэрээг байгуулан ажиллаа. Усны төлбөр төлөх график гарган хуваарийн дагуу төлбөрийг төлж байна. /Гэрээ, дүгнэлт, төлбөрийн баримтыг хавсаргав/

4. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Хөрс хуулалт хийх, зам талбай гаргах, баяжуулах үйлдвэр байгуулах үйл ажиллагааны үед тухайн орчны өнгөн хөрс элэгдэх, үржил шимт чанар нь алдагдах, хүн, машин техникийн хөдөлгөөнөөс олон салаа зам гарч, хөрсний шороо суларч, элэгдэл эвдрэлд өртөх талбайн хэмжээ нэмэгдэж болзошгүй, бензин, тос, дизель (шатах тослох материал) зэргийн асгаралт, ахуйн хэрэглээний хог хаягдлаас хөрсний бохирдол үүсэх зэрэг сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах талаар доорх ажил арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллаа.

1. Төлөвлөгөөний заалт: Уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр карьерын тэлэлт хийгдэж буй талбай, зам, зогсоолын талбайн шимт хөрсийг тухайн газрын гадаргын хэв шинжийн онцлогоос хамааран 20-40 см орчим зузаан хуулж, овоолго үүсгэн хэлбэржүүлж хадгална.

- **Биелэлт:** Уулын ажлын 2022 оны төлөвлөгөөгөөр карьерын тэлэлт хийгдэж буй талбай, шинээр гаргах зам, талбайн шимт хөрсийг тухайн газрын гадаргын хэв шинжийн онцлогоос хамааран 50-80 см орчим зузаан хуулж, 23.5 мян.м3 овоолго үүсгэн хэлбэржүүлснээс гадна техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн газарт буулган тараасан. Шимт хөрс хуулалтын байдалд байгаль орчны ажилтан хяналт тавьж хэмжилт хийж, уулын мастер, экскаваторын операторт зааварчилгаа өгч ажилладаг.

Зураг 15, 16. Карьерийн тэлэлтийн шимт хөрсийг хуулж байгаа нь.

2. Төлөвлөгөөний заалт: Шаардлагагүй зам, талбайг үүсгэхгүй байх, маршрутыг оновчтой төлөвлөж, тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулах. Төлөвлөлтөөс гадуурх талбайд нүх ухах, зам талбай үүсгэх зэргээр хөрсний элэгдэл эвдрэлд орохоос сэргийлж, инженер техникийн ажилчдад анхааруулж байх

- **Биелэлт:** Төслийн 2022 оны Ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөлтийн зураг, сар бүрийн дотоод төлөвлөлтөд уурхайн технологийн зам, паркийн талбай, дотоод тээвэрлэлтийн замын маршрутыг тодорхой тусгадаг. Тухайн зам талбайд байрлуулах тэмдэг тэмдэглэгээг ХАБ-ын ажилтан тодорхойлж байршуулдаг. Мөн зам, талбай байгуулах газрын шимт хөрсийг хуулж аван эфелээр дэвсэлт хийж байнгын засвар арчилгааг хийж байв. Олон салаа зам гаргахаас урьдчилан сэргийлж хяналт хийх, зөвлөмж зааварчилгаа өгөх, зөрчилд хариуцлага тооцож ажилласан. Урьд өмнө үүссэн салаа замуудыг хаах ажил хийгдсэн.

Байгаль орчны ажилтны зөвшөөрөлгүйгээр, төлөвлөлтөөс бусад газарт, шаардлагагүй нүх ухах, зам гаргах зэрэг болзошгүй аливаа үйл ажиллагаа явагдахаас урьдчилан сэргийлж бүх хэлтэс, нэгжийн ажилтан бүрт зориулсан зөвлөмжийг шинэ ажилтны сургалт, давтан зааварчилгаагаар давхардсан тоогоор 120 ажилтанд өгсөн.

3. Төлөвлөгөөний заалт: Засварын газар, ШТС зэрэгт тос, масло асгарсан тохиолдолд асгарсан хэсгийг элс, хужир асгаж саармагжуулна, хог хаягдлыг зориулалтын дагуу устгах

- **Биелэлт:** Бүрэн бус техник, хэрэгсэл, ШТС-ын агуулах, сав, ажилчдын хайхрамжгүй буруутай үйл ажиллагаанаас нефть бүтээгдэхүүн гоожих, алдагдах, асгарах зэргээр хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулахаас сэргийлж байгаль орчны ажилтан өдөр тутам хяналт тавьж, ажлын байрны үзлэг хийж, зөрчлийг арилгуулах, анхааруулах арга хэмжээ авч ажиллаж байна. Тосолгоо үйлчилгээ хийх, шатахуун

түгээх ажил гүйцэтгэдэг нэгж хэсгүүдэд өдөр бүрийн ажлын нарыдаар анхааруулга, санамж өгч байна. Мөн энэ онд бохирдсон хөрсийг саармагжуулах зорилгоор 1.5 тонн хужир шүү бэлтгэн ашигласан. Хог хаягдлын цэгийн эргэн тойронд шороон далан, хөмсөг, хашаа хийж хог орчинд тархаж хөрс бохирдуулах эрсдлийг бууруулсан.

Газрын хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Хөрс хуулалт, уурхайн үйл ажиллагаанаас хоосон орон зай, гадаад овоолго үүсч, газрын гадаргын унаган төрх, хөрсний хэвшинж, давхарга өөрчлөгдөх, шатах, тослох материал (ШТМ) асгарч хөрсөнд нэвчих, ахуйн хог хаягдлаар хөрс бохирдох зэрэг сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах талаар 3 ажил төлөвлөсөн бөгөөд гол хийгдэх ажил нь нөхөн сэргээлтийн ажил юм.

1. Төлөвлөгөөний заалт: Өмнөх жилүүдэд болон төлөвлөгөөт онд уурхайн олборлолтод өртсөн талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх.

- **Биелэлт:** Уурхайн үйл ажиллагаанаас үүссэн хоосон орон зайг дүүргэх, гадаад овоолгыг зөөж тэгшлэх техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг нийт **25.7** га талбайд, **31.8** га талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн. /Нөхөн сэргээлтийн хэсгээс дэлгэрэнгүй үзэх/

2. Төлөвлөгөөний заалт: Сольсон, хуучин тослох материалыг хадгалах сав зэргийг байршуулж, тодорхой хэмжээнд хүрмэгц тос боловсруулах аж ахуйн нэгжид хүргүүлж байх.

- **Биелэлт:** Машин механизмын засвар үйлчилгээний явцад гарсан хуучин тос маслыг хоосон поошигонд хуримтлуулан тусгай талбайд хадгалж байгаа ба 17.8 тонныг дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлсэн. /Хаягдал тос нийлүүлэх гэрээ, баримт хавсаргав/

3.1.3. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.

Олборлолтын үйл ажиллагаанаас үүсэх ухаш, гадаад овоолго болон бусад объектын нөлөөнөөс ургамалан нөмрөг доройтох, устах, хүн, машин техникийн хөдөлгөөнөөс олон салаа зам гарч, ургамалан нөмрөг сүйдэх, нөлөөлөлд өртөх талбайн хэмжээ нэмэгдэж болзошгүй нөлөөллийг арилгах бууруулах талаар дараах ажил, зохион байгуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүллээ.

1. Төлөвлөгөөний заалт: Үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртөөгүй газруудад машин механизмуудын хөдөлгөөнийг хориглох, анхааруулсан тэмдэг байршуулж, хяналт тавих, ашиглалтгүй болсон хуучин замуудыг хаах.

- **Биелэлт:** Ургамлан нөмрөг талхлагдахаас сэргийлж тусгай зөвшөөрлийн талбай дахь дотоод тээвэрлэлтийн зам, технилогийн замын маршрут гарган замыг хусч янзлан, хөвөө хөмсөг тавьж олон салаа зам үүсэх нөхцлийг хязгаарладаг. Ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу сар бүрийн нарийвчилсан төлөвлөгөө гарган ажилладаг ба уг төлөвлөгөөнд технилогийн болон суудлын машин зорчих, орон нутгийн машин техник зорчих замыг тусган, тэмдэг тэмдэглэгээг

байршуулж ажиллаж байна. Ингэснээр тоосжилт үүсч улмаар ургамалан нөмрөгийг дарах, ургалтад сэргөөр нөлөөлөх байдлыг тодорхой хэмжээгээр хязгаарлаж байна.

3.1.4. Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.

Уурхайн ойр орчимд тохиолдох зэрлэг амьтад үргэн дайжих, амьдрах орчин хуваагдах, нүүдлийн зам хязгаарлагдах зэрэг нөлөөллүүд үүсч болзошгүй гэж БОННУ-ний тайланд тусгасан байдаг. Урьдчилан сэргийлэх, анхааруулга, санамж өгөх зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

1. Төлөвлөгөөний заалт: Зэрлэг амьтдыг үргээх, агнах, ургамал түүх зэрэг хууль бус үйлдэл гаргахгүй байх талаар нийт ажилчдад анхааруулж байх.

- **Биелэлт:** Уурхайн бүсэд тааралдаж болзошгүй ан амьтдыг машинаар хөөх, шувуу, загас барих зэргээр хууль бус үйлдэл гаргахгүй байх талаар шинэ ажилтны сургалтад анхааруулга өгдөг.

Зураг 17, 18. Ажилтнуудад сургалтаар Зэрлэг амьтан, шувуу үргээх, хөөх, агнах, ургамал түүх, загас барих зэрэг хууль бус үйлдэл гаргахгүй байх талаар анхааруулдаг

4. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

“Бүрдэл майнинг” ХХК олборлолт явуулж дууссан талбайдаа нөхөн сэргээлтийг үе шаттайгаар хийж дуусгах, нөхөн сэргээлтийг ажлыг гүйцэтгэхдээ “Уул уурхайн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх аргачлал”-ын дагуу холбогдох стандартуудад нийцүүлэхийг зорьж ажиллаж байна.

Нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд уурхайн өмнөх жилүүдэд олборлолтын үйл ажиллагаа явагдсан болон шинээр өртөгдсөн хэсгүүдэд нийт 18 га техникийн, 16 га биологийн талбайд хийхээр тусгаж төлөвлөгөөт нөхөн сэргээлтийг давуулан биелүүлж 25.7 га талбайд техникийн, 31.8 га талбайд олон наст ургамал тариалах ажлыг хийсэн нь үр дүнтэй ургаж биологийн нөхөн сэргээлтээр орон нутагт хүлээлгэн өглөө.

Нөхөн сэргээлтийг цаг хугацаанд нь үр дүнтэй явуулахын тулд бэлтгэл хангах ажлыг оны эхнээс хэрэгжүүлсэн. Тухайлбал:

- Техникийн нөхөн сэргээлт хийх техник хангамж, хүн хүчний нөөцийг бүрдүүлэх, туслан гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгжийг шалгаруулж гэрээ байгуулах.
- Биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбайг тэгшилэх, шимт хөрс талбайд буулгаж тараах ажлыг гүйцэтгэх техник, ажиллах хүн хүчний бэлэн байдлыг хангах.
- Нөхөн сэргээлт хийх хэсэг тус бүр дээр нарийвчилсан төлөвлөгөө гаргах, маркшейдрийн хэмжилт хийж ажлын хэмжээг тогтоох, ажлын зураг бэлтгэх.
- Олон наст ургамлын үр худалдан авах компанийг судлаж гэрээ байгуулах
- Тариалалт хийх трактор, үрлэгч техникийн засвар, үйлчилгээг хийж, ажиллах хүнийг орон нутгаас авч гэрээ байгуулах
- Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбайг хашаалах материалыг худалдан авч уурхайд татах, хашааг орон нутгийн иргэдээр бариулах ажлыг зохион байгуулах гэх мэт.

4.1. Техникийн нөхөн сэргээлт.

Уулын инженер, Байгаль орчны ажилтан нар нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө гарган, ажлын чиглэл, зааварчилгааг өдөр тутам өгч ажиллаж байв. Мөн БОАЖЯ-аас гаргасан нөхөн сэргээлтийн аргачлалыг мөрдлөг болгон, уул уурхайн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт стандартад нийцүүлэхийг зорьж ажилласан.

2022 онд техникийн нөхөн сэргээлтийг 2 хэсэгт хийхээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн.

1-рт: Ашиглалт дууссан дээд карьерийн нөхөн дүүргэлтийг хийх. Энэхүү ажилд CAT 347 экскаватор 2 ширхэг, CAT D8 бульдозер 1 ш, 6 ш CAT 772 автосамосвал ажилласан.

2-рт: Уурхайн ахилтын хөрс хуулалтаас гарсан шороог дотоод овоолго хийх зарчмаар хоосон орон зайд дүүргэлт хийж тэгшилж засах ажил хийгдсэн.

Эдгээр техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүнд **25.7 га** техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэнийг Төв аймгийн нөхөн сэргээлт хүлээн авах комисст газар дээр нь хэмжүүлж хүлээлгэн өглөө.

Зураг 19, 20. Карьерт дүүргэлт хийж техникийн нөхөн сэргээлт хийж байгаа байдал

4.2. Биологийн нөхөн сэргээлт.

Тус компаний “Баянгол” ордын техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайг хамруулан **16 га**-д биологийн нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөгөөнд тусгаж **31.8 га** талбайд олон наст ургамал тариалж биологийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн.

Биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбайд 2021-2022 онд техникийн нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийж дуусгасан ба энэ оны 3-5 дүгээр сард шимт хөрсөөр хучих ажил хийгдэж, нийт 128.0 мян.м³ шимт хөрсийг 32 га талбайд 30-50 см зузаантай хучиж олон наст ургамлын үр тариалах бэлтгэл хийгдсэн.

Зураг 21, 22 . Шимт хөрс ачиж буулгах, талбайд тарааж тэгшилэх ажлын үйл явц

Зураг 23, 24. Шимт хөрс тарааж тариалалт хийхэд бэлтгэсэн талбай.

Олон наст ургамал тариалах ажлыг 6-р сарын 15-25 ны хооронд хийж гүйцэтгэсэн ба согоовор, өлөнгө, хиаг, хошоон, царгас зэрэг 5 төрлийн олон наст бэлчээр, тэжээлийн ургамал, нэг наст нөмрөг ургамал болох судан өвс тариалсан. Тариалалтыг МТЗ-80 трактор, СЗП-3.6 үр тариа үрлэгч техникээр хийж гүйцэтгэлээ.

Энэхүү биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил амжилттай хийгдэж соёлолт, ургалтын байдал талбайг хамран жигд сайн ургасан. Тариалсан ургамал амжилттай сайн ургасан нь талбайг сайтар тэгшилж зассан, шимт хөрсийг зохих шаардлагын дагуу зузаан дэвссэн, хөрсний чанар сайн, стандарт шаардлага хангасан үрээр тариалалт явуулсан зэрэг хүчин зүйлүүд нөлөөлсөн гэж үзэж байна.

Зураг 25, 26. Үрлэгч техникээр олон наст ургамлын үр тариалах ажил хийгдэж байна.

Зураг. 27, 28, 29. Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай.
Баянголын эх уурхай

Шимт хөрсний чанарын шинжилгээ: Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу шимт хөрсний овоолго, биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбайгаас дээж авч шинжилгээнд хамруулсан. Уг хөрс нь хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин сайн байна./шинжилгээний дүн хавсаргав./

5. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

5.1 Нөхөн сэргээлт: Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт “Нөхөн сэргээлт-2024” нэгдсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, уул уурхайн үйл ажиллагаанаас эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон талбайг үе шаттайгаар нөхөн сэргээх ажил хийгдэж байгаа билээ.

Энэхүү зорилтын хүрээнд “Бүрдэл Майнинг” ХХК нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Төв аймгийн Заамар сумын Хайлааст багийн нутагт **10 га** эвдэрсэн талбайд нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэлээ.

БОАЖЯамны үүрэг чиглэлийн дагуу Төв аймгийн БОАЖГазар, Заамар сумын Байгаль орчны хяналтын Улсын Байцаагчаас дүйцүүлэх нөхөн сэргээх эвдэрсэн газрыг мэдээллийг авч, 2022 оны “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө”-д тусган хэрэгжүүлсэн болно.

Байршил	Уртгаг			Өргөрөг			
	град	мин	сек	град	мин	сек	
Их тохойрол дүйцүүлэх	IT1	104	31	31.62	48	23	4.8
	IT2	104	31	24.31	48	23	7.3
	IT3	104	31	31.06	48	23	15.3
	IT4	104	31	38.26	48	23	13.6
Баянгол дүйцүүлэх	BG1	104	31	11.07	48	23	2.92
	BG2	104	31	3.86	48	23	6.48
	BG3	104	31	9.45	48	23	14.94
	BG4	104	31	16.34	48	23	11.41

Зураг 30, 31. Дүйцүүлэх нөхөн сэргээлтийн байршил, солбицол.

Дүйцүүлэх нөхөн сэргээлт хийх талбай нь 2000-аад оны эхэн үед уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд өртөж нөхөн сэргээлт хийгдэлгүй эзэнгүй хаягдсан, 5-10 м гүнтэй нүхнүүд, их бага хэмжээтэй овоолгууд зэрэг эмх замбараагүй эвдэрсэн талбай байсан.

Зураг 32, 33. Нөхөн сэргээлт хийхийн өмнөх байдал.

2. Хийгдсэн ажил

Дүйцүүлэх нөхөн сэргээлтийн ажлыг 8-р сарын 20-ээс 9-р сарын 02-ыг хүртэлх 14 хоногийн хугацаанд доорх хүн хүч, техник хэрэгслээр хийж гүйцэтгэв. Эвдэрсэн газрыг байгалийн рельефийн дагуу уусган налуулж тэгшлэх, овоолгыг экскаватороор

шидэж тараах, нүхийг шороо зөөж булах, бульдозероор түрж тэгшлэх, нийт талбайг автогрейдерээр тэгшилж засах ажлууд хийгдсэн.

Ажилласанбүрэлдэхүүн:

- Уулын инженер,
- Байгаль орчны ажилтан,
- Хүнд машин механизмын өдөр, шөнийн ээлжийн 8 оператор, нийт 10 хүн ажиллав

Техникүүд:

- CAT 390 экскаватор -1 ш
- CAT 854 дугуйт дозер -1 ш
- CAT 14М автогрейдр -1 ш
- МТ-86 өөрөө буулгагч -1 ш

Зураг 34, 35. Нөхөн сэргээлтийн ажлын явц.

Зураг 36, 37. Нөхөн сэргээлт хийсний дараах байдал.

Зураг 38, 39. Нөхөн сэргээсэн талбайн булангийн цэгүүдэд тэмдэг, хаяг байрлуулав

5.2. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд хийгдсэн ажил:

Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд “Бүрдэл майнинг” ХХК-ийн 2.5 сая мод тарих ажлын нээлтэд зориулж Төв аймгийн Заамар сумын Хайлааст багийн нутаг 5000 ширхэг мод тарих ажил хийгдсэн. Мод тарих ажлыг зохион байгуулах, усалгаа арчилгааг төвлөрүүлэх үүднээс “Баянголын эх” уурхайн БОМТөлөвлөгөөнд тусгагдсан модыг “Их тохойрол” уурхайн төслийн талбайд хамтатган тарьсан болно.

Мод суулгах, тарих чиглэлээр хийгдсэн ажил:

Мод тарих ажлыг зохион байгуулах төлөвлөгөө, цаашид усалгаа, арчилгаа хийж байх хуваарийг Уурхайн даргын тушаалаар батлуулан, нийт хэлтэс нэгжид мод хуваарилан 6-р сарын 04-13 –ны өдрүүдэд дэс дараатайгаар мод тарих ажлыг зохион байгууллаа.

Модыг Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дахь “Их тохойрол” уурхайн Уул-3 хэсэг дэх биологийн нөхөн сэргээлтийн хойд хэсэг, Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын нутагт байрлах уурхайн кемп, цахилгаан дамжуулах 35кВ-ын дэд станцын хашаа зэрэг байршлуудад суулгалаа. Тухайлбал, Уул-3 нөхөн сэргээлтийн талбайд 4700 ширхэг, кемпийн хашаанд 200 ширхэг, 35 дэд станцын хашаанд 100 ширхэгийг тарьсан.

Байгаль орчны ажилтан мод тарих аргачлал танилцуулж, тарих явцад газар дээр нь зааварчилгаа өгч ажиллаа. Мөн “Платинум Ланд” ХХК-ийн байгаль орчны мэргэжилтэн мод тарьсан туршлага, сургамжаасаа танилцуулсан.

Мод суулгах нүхийг дозероор 50 см гүнтэй шуудуу татах, цахилгааны өрмийн машинаар зарим хэсгийг ухуулах, ажилчид гараар ухах зэрэг байдлаар ухаж бэлтгэсэн.

Зураг 40, 41. Мод суулгах нүх ухаж байгаа байдал

Мод тарих ажилд манай компаний “Их тохойрол”, “Баянголын эх” төслийн нийт 300 гаруй уурхайчид оролцож 3-4 настай Хайлаас модны суулгацыг тарьж суулгалаа.

Зураг 42, 43, 44. Мод тарих ажил хийгдэж байгаа нь

Мөн мод тарих ажлын нээлтийг албан ёсоор зохион байгуулж, “Өгөөмөр төгөл” гэж нэрлэхээр тогтож тэмдэгжүүлсэн самбар байрлуулав.

Зураг 45, 46, 47. Үндэсний мод тарих хөдөлгөөнд 250 ажилчин оролцож мод тарьяа.

Модыг арчилж ургуулах хүрээнд байнгын усалгаа хийж байх хуваарь гаргаж 7 хоногт бүр тусгай зориулалтын машинаар усалгаа хийж байна.

Зураг 48, 49. Тарьсан модыг услах хуваарийн дагуу усалгаа арчилгаа хийж байна.

Орон нутагтай хамтарч ажиллах чиглэлээр:

“Бүрдэл майнинг” ХХК нь Булган аймаг, Заамар сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулдаг тул орон нутгийг дэмжих хүрээнд модны тарьц суулгацыг Төв аймгийн Лүн сумын иргэн, хувиараа мод үржүүлэг эрхэлдэг Д.Гомбосүрэнгээс нийт 5000 ширхэг 3 настай хайлаасны суулгац худалдан авсан.

Зураг 50, 51. Хайлаасны суулгац нь тус бүр 200 ширхэгээр багцалсан 25 багц

Мөн мод тарих ажилд дэмжлэг болгон Заамар суманд 400 ширхэг, Бүрэгхангай суманд 200 ширхэгийг тус сумдын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагчдын хүсэлтээр хандивлалаа.

Бүрэгхангай сумын ахмадууд 200 хайлаасны суулгацыг ахмадын байрныхаа ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж тарьсан байна.

Зураг 52, 53. Бүрэгхангай сумын ахмадууд мод тарьж байгаа нь

6. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 41-р зүйлийн 41.1-д "Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь хайгуулын болон ашиглалтын үйл ажиллагааны явцад худаг, өвөлжөө, хувийн болон нийтийн зориулалттай орон байр бусад барилга байгууламж болон түүх, соёлын дурсгалт зүйлсэд гэм хор учруулсан бол хохирлыг өмчлөгч, эзэмшигчид бүрэн хэмжээгээр нөхөн төлөх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тэдгээрийг шилжүүлэн байрлуулахтай холбогдсон зардлыг хариуцна" гэж заасан.

Хуулийн дээрх зүйл заалтын дагуу олборлолтын бүсэд давхцалгүй боловч нөлөөллийн бүсэд газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ бүхий өвөлжөө, хаваржаатай малчдад жил бүр нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгож ирсэн ба 2022 онд нэр бүхий 17 малчинд 42 сая төгрөгийн нүүлгэн шилжүүлэлтийн зардал болон нөхөн олговор өгсөн.

Мөн мах, сүү худалдан авах, өвс тэжээл хүргүүлэх, хүнсний дэлгүүр уурхай дээр ажиллуулах, худгаар хангах зэрэг ойр нутагладаг малчдыг дэмжсэн үйл ажиллагаа явуулж байна.

7. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Монгол улсын "Соёлын өвийг хамгаалах тухай" хуулийн 6 дугаар бүлгийн 17.10 дугаар заалтын дагуу ШУА-ийн Палентеологийн Төв, Түүх, архелогийн хүрээлэнгийн судлаач, эрдэмтэд төсөл хэрэгжиж байгаа нутаг дэвсгэрт хээрийн судалгаа хийсэн ба тус судалгаатай холбоотой дүгнэлт, тайланг 2016 онд гаргасан. Уг дүгнэлтэд тусгай зөвшөөрлийн талбайд тархсан геологийн чулуулаг хурдаснаас эртний түүхэн амьтдын үлдвэр илрээгүй болохыг тодорхойлсон. Тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсаны дагуу хяналт тавин ажиллаж байна.

8. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Уурхайн үйл ажиллагааны явцад учирч болзошгүй аюул, ослоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэл гарсан тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх ажлыг тусгасан “Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө”-г жил бүр батлуулан ажилладаг.

Уурхайн “ЭМААБО”-ны хэлтсийн бүрэлдэхүүнд 3 хүнтэй орон тооны Галын аюултай тэмцэх хэсэг ажилладаг бөгөөд галын зориулалтын машин, багаж тоног хэрэгслээр хангагдсан байдаг. Мөн уурхайн даргын тушаалаар Гамшигийн үед ажиллах шуурхай хэсгийг томилон, ажиллах зааврыг батласан байдаг.

Аливаа эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх доорх ажлууд хийгдсэн. Үүнд:

- Гэнэтийн аадар бороо, шар усны үерт өртөж болзошгүй хэсгүүдэд далан хаалт тавьсан. Засварын газрын барилга, сэлбэгийн агуулах, гал тогоо зэрэг томоохон барилгыг тойруулан ус зайлуулах суваг хийсэн.
- Шатахуун түгээх станц, үүрэн телефоны антенны ойролцоо аянга зайлуулагч байрлуулсан ба цахилгаан хувиарлах КТП –дэд газардуулга хийж аюулгүй байдлыг хангасан.
- Байгаль орчны болон ХАБ-ын ажилтнууд цаг агаарын мэдээг байнга сонсож, ажиглаж хүчтэй салхи, онц ноцтой үзэгдэлийг анхааруулан ажилладаг. Сууцны

гэрүүдийг даруулж бэхлэх, уурхайн үйл ажиллагааг түр зогсоох зэрэг шаардлагатай арга хэмжээг авч байна. Өндөр хүчдэлийн аюулгүйн бүсэд хориглосон үйл ажиллагаа явуулахаас цахилгааны инженер, ХАБ-н ажилтан хяналт тавьдаг.

- Үйлдвэрлэлийн болзошгүй осол, гал түймэр, газар хөдлөлт зэрэг аюулын үеийн бэлэн байдлыг шалгах, ажилчдын цуглах цэг, техникийн хөдөлгөөнийг зохицуулах, галын машин зэрэг тусгай зориулалтын техник хэрэгсэл, хүн хүчний бэлэн байдлыг шалгах зорилгоор 2 удаа нийтийг хамарсан дадлага сургуулилт зохион байгууллаа.

Зураг 54, 55. Дадлага сургуулилтын үе

- Шинээр ажил орж буй ажилчдыг ЭМШУИСургуулийн харьяа Нэгдсэн эмнэлэгт эрүүл мэндийн шинжилгээ, үзлэгт оруулдаг бөгөөд ажилтан бүрт эрүүл мэндийн хяналтын дэвтэр хөтлөдөг. 2022 онд Ковид-19 цар тахлын нөхцөл байдлаас шалтгаалан эмч нарын тоог нэмэгдүүлэн 4 болгосон бөгөөд шинжилгээ авах, тусгаарлах кемп байгуулах, ариутгал халдавгүйжүүлэлтийг тогтмол хийх, халдвар хамгааллын дэглэмийг мөрдүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажилласан.

9. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагааны явцад гарсан хог хаягдлыг дахин ашиглах, дахин боловсруулах, байгаль орчинд аюулгүй арга технологиор устгах зарчмыг баримтлан ажиллаж байна.

- ✓ Хог хаягдлын журам гарган, хогийг ангилан ялгах, дахин ашиглах, түүхий эдэд тушаах, ачуулах, булшлах зэргийг хог хаягдлын төрөл тус бүрээр тодорхойлон тусгаж, мөрдүүлэн ажилласан.
- ✓ 2022 онд Хог хаягдалын гэрээг Заамар сумтай байгуулан, гэрээнд заасны дагуу зайлуулж, төлбөрийг төлж ажилласан.
- ✓ Уурхайн тосгон, хэлтэс, нэгжүүдийн үйл ажиллагааны хүрээнд хог хаягдлыг төрөлжүүлэн ялган ангилж, цуглуулах хогийн сав байрлуулсан.

Зураг 56, 57. Хог хаягдлыг ангилан ялгах сав

- ✓ Авто засварын газраас гардаг хог хаягдлын сөрөг нөлөөллийг багасгах, байгаль хор нөлөөгүй устгах аргыг чухалчилсан ба сольсон агаар шүүгчийг ашиглан хогийн сав, зогсоолын тэмдэгжүүлэлт, хаягдал пошкаар хатуу хог хаягдлын сав, сандал зэргийг хийж ашиглаж байна.

Зураг 58,59. Хаягдал ашиглаж хийсэн сандал.

- ✓ Хогийн цэг, ахуйн шингэн бохирийн цэг, бие засах газрын ариутгал халдваргүйжүүлэлтэд зориулан 2022 онд био ариутгагч Тамир бэлдмэл 220 литр, Жавельон 180 хайрцаг, хлорамин 1200 кг-г авч ашигласан байна.

Хог хаягдлыг багасгах, дахин ашиглахг хоёрдогч түүхий эдэд тушаах үр дүнтэй аргуудыг хэрэгжүүлэхийг зорьж ажилладаг бөгөөд тухайлбал, дахин ашиглагдах, дахин боловсруулагдах хог хаягдлыг зориулалтын сав байрлуулж, цуглуулдаг зэрэг авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээг доор дэлгэрэнгүй оруулав.

Хаягдал дугуй: Одоогоор дахин ашиглах боломжгүй дугуйг хогийн цэгт цуглуулдаг ба баяжуулах үйлдвэрийн суурийн ажилд ашигладаг.

Зураг 60. Хаягдал дугуй.

Хаягдал төмөр: Тусгай талбайд цуглуулж байгаа бөгөөд тодорхой хэмжээнд хүрсний дараагаар хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаана.

Хаягдал поошиг: Хоосон поошигийг тусгай цэгт цуглуулж, тодорхой хэмжээнд хүрсний дараагаар Улаанбаатар хот хүргүүлж цаашид хоёрдогч түүхий эд болгон ашиглах хувь хүн, байгууллагад тушаадаг. Энэ онд нийт 80 хоосон поошиг Улаанбаатар хотруу ачуулсан.

Зураг 61. Хаягдал поошиг буцаахаар ачсан байдал.

Цаас ба картон: Оффисоос гарч буй цаас болон бусад картон цаасыг хогийн саванд цуглуулж, гэр кемпийн галлагаанд ашигладаг.

Хаягдал тос болон тосолгооны материал: Авто засварын цехээс гарч байгаа хаягдал тосыг тусгай саванд цуглуулдаг ба тодорхой хэмжээнд хүрсний дараагаар Улаанбаатар хот руу дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлж байна. Тухайлбал, Худалдах, Худалдан авах гэрээний дагуу “ЮТО” ХХК-нд худалдсан болно.

Бүх нийтийн цэвэрлэгээ: Хоггүй цэвэр орчинд ая тухтай ажиллаж амьдрах үүднээс кемпийн орчмын газар, Засварын газар, баяжуулах үйлдвэр зэрэг газруудад бүх нийтийн цэвэрлэгээг 14 хоног тутамд бямба гараг бүр зохион байгуулж бүх ИТА-д оролцдог. Уг бүх нийтийн цэвэрлэгээнд уурхайн бүх нэгж хэсгүүд, гэрээт компаниуд идэвхтэй оролцож, тухайн ажлын байр, кемп, эргэн тойрны нийт талбайн хог хаягдлыг цэвэрлэдэг.

10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчны хууль, тогтоомжийг баримталж, төлөвлөгөө, гэрээнд тусгагдсан ажлыг гүйцэтгэхэд удирдлага, зохион байгуулалтын ажил арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллаа. Орон нутагт мэдээ тайлан хүргүүлэх, байгаль хамгаалал нөхөн сэргээлтийн талаар сурталчлах, байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр тодорхой ажлууд хийгдсэн. Үүнд:

1. Байгаль орчны удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх зорилгоор 2 баримт бичгийг боловсруулан ажиллаж байна. Үүнд:

- Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагааны үед компанийн бүх ажилчид, хэлтэс нэгжүүдийн байгаль орчныг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор мөрдөх зөвлөмж
- Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх журам, төлөвлөгөө

2. 2022 онд ажиллах Ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, Газрын гэрээ, ус ашиглах дүгнэлт, гэрээ, Нийгмийн хариуцлагын гэрээ, хог хаягдлын гэрээг БОАЖЯам, АМГТГазар, Туул голын сав газрын захиргаа, Төв аймгийн БОАЖГазар, Заамар сумын захиргаа зэрэг байгууллагаар хянуулан батлуулж, гэрээ байгуулан ажилласан. Уурхай дээр байх бичиг баримтыг бүрдүүлэн ажилласан ба УМХЕГ, Төв аймгийн МХГ-ын шалгалтаар ил уурхайг шалгах хуудсаар дүгнэхэд бага эрсдэлтэй гэж дүгнэгдсэн.

3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөт ажлыг цаг хугацаандаа хийж гүйцэтгэх зорилгоор сар бүр нарийвчилсан төлөвлөгөө гарган байв. Төлөвлөгөөг байгаль орчны ажилтан болон төлөвлөлтийн инженер хамтран гаргаж сар бүр гүйцэтгэлийг гаргаж ажиллаж байна.

4. Нөхөн сэргээлтийн мэдээ, судалгаа, байгаль орчны төлөвлөгөөний дагуу хийгдэж буй ажлын талаар Төв аймгийн БОАЖГазар, Экологийн цагдаагийн алба, Заамар сумын БОХУБайцаагч нарт давхардсан тоогоор 5 удаа мэдээ, судалгаа явуулсан байна.

5. ОБЕГазрын харьяа Уул уурхайн аврах албаны мэргэжил арга зүйн зөвлөлгөө авч хянуулсны үндсэн дээр Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулан ажилласан. Гал түймэр, байгалийн гэнэтийн аюулын үед хэрэгжүүлэх бэлэн байдлын дадлага сургуулилтыг 2 удаа зохион байгуулсан.

6. Нөхөн сэргээлтийн туршлага судлах зорилгоор Платинум ланд, Шижир-Алт компаниудын нөхөн сэргээлтийн талбайтай танилцан, байгаль орчны ажилтнууд арга туршлагаа солилцож байна.

7. Хавар намар 6, 10 дугаар сард Заамар сумын Хайлааст багийн ИНХуралд оролцож нөхөн сэргээлтийн ажил, байгаль орчны ажлын талаар танилцуулсан.

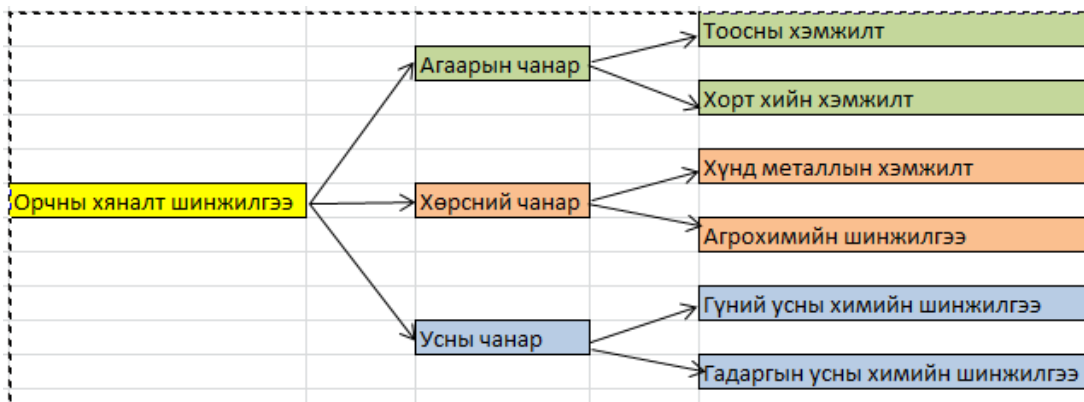
9. Сөрөг нөлөөллийг багасгах, нөхөн сэргээлтийн ажилд зориулсан техник, тусгай зориулалтын машин худалдан авах асуудлыг удирдлага зохион байгуулалтын хүрээнд шийдвэрлүүлж биологийн нөхөн сэргээлт хийх газар тариалангийн трактор, үрлэгч, борной зэрэг техник хэрэгсэл, зам талбайн усалгаа хийх тусгай зориулалтын 2 машин тус тус үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

10. Уурхайд шинээр ирж буй ажилчдыг хүлээн авч Байгаль орчны талаар анхааруулга, санамж өгдөг бөгөөд ажил үүргээ гүйцэтгэх, амрах үедээ хог хаягдлыг зориулалтын бус газар хаях, замгүй газраар техникийн хөдөлгөөн хийхгүй байх, ан амьтан, загас, шувуу агнах, үргээх, хөөхийг хориглох зэрэг анхааруулга санамж өгч, тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зорилтуудыг таницуулдаг. 2022 онд нийт 54 шинэ ажилтанд сургалт явуулсан. Мөн сар бүр давтан зааварчилга өгч хэвшсэн. Давхардсан тоогоор 120 ажилтанд давтан зааварчилгаа өгч гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

11. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай, Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулиудын дагуу хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлэх, батлагдсан арга, аргачлалаар дээжлэлт, хэмжилт хийх, холбогдох нарийвчлалыг хангасан багаж тоног төхөөрөмж бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хяналт шинжилгээг хийлгэлээ.

Энэ онд Төв аймгийн УЦУОШТөвөөр 6 дугаар сард, 9-р сард Булган аймгийн УЦУОШТөвтэй гэрээ байгуулан тус тус хамтран ажиллаж орчны хяналт шинжилгээ, шүүрлийн усны шинжилгээний ажлыг гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлсэн. Нэг удаад агаарын дээжийг 3 цэгээс 2 элементээр 2 удаа, хөрсний дээжийг 3 цэгээс 1 удаа агрохими, хүнд металлын үзүүлэлтээр, ундны усны дээжийг 2 цэгээс 1 удаа, карьерын усыг 3 цэгээс 1 удаа, цэвэршүүлсэн ахуйн бохир уснаас 1 удаа дээж авч шинжилгээний хариуг ирүүлсэн. /Гэрээг, шинжилгээний дүнг хавсаргав/

Схем зураг 2. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр хэрэгжүүлсэн аргачлал

“Баянголын эх” алтны шороон орд ашиглах төслийн олборлолтын талбайн дахь карьер, технологийн зам, кемп, эргэлтийн усан сан, унд ахуйн худаг, нөхөн сэргээлтийн талбай, шимт хөрс, шатахуун түгээх станц, засварын газар зэрэг бүхий л газрууд хамрагдаж агаар, хөрс, усны дээж авсан болно.

11.1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Агаар

Дээрх цэгүүдээс орчны дуу чимээ, тоосны агууламж, хүхэр болон азотын давхар исэл зэрэг элементүүдэд шинжилгээ хийсэн ба MNS4585:2016 Агаарын чанарын стандартын хүлцэх хэмжээнээс “бага” буюу байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөлөлгүй хэвийн байна. Лабораторийн шинжилгээний дүнг хавсралтад оруулав.

11.2. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Хөрс

Дээрх цэгүүдээс дээж авч, хөрсөнд агуулагдах хүнд металл (Cd, Pb, Hg, Br, Cr, Zn, Cu, Co, Sr, Rb, Zr)-ын шинжилгээг хийсэн ба Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS5850:2008, MNS3391:91 стандартын хэмжээнээс “бага” буюу байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөлөлгүй хэвийн байна. Лабораторийн шинжилгээний дүнг хавсралтад оруулав.

11.3. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр – Усан орчин

Гадаргын ус буюу уурхайн шүүрлийн ус, гүний ус буюу хотхоны унд-ахуйн усны шинжилгээний дүнгээс үзэхэд Ундны болон гадаргын усны стандарт MNS4586:1998, MNS900:2005-ын шаардлага хангаж байна. Лабораторийн шинжилгээний дүнг хавсралтад оруулав.

Зураг 62, 63, 64, 65, 66, 67. Шинжилгээний дээж авч байгаа байдал.

12. БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН ХУВААРЬ

Баянголын эх алтны шороон ордыг ашиглах төслийн үндсэн үйл ажиллагаа буюу ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрлийн талбай нь Төв аймгийн Заамар сумын Хайлааст багийн нутагт байрладаг. Тиймээс энэхүү төслийн нөлөөлөлд өртөгчид мөн төсөлд оролцогч талууд нь дээрх сум, баг болно.

Хүснэгт 2. БОМТ-ний тайлан, нөхөн сэргээлтийн мэдээг тайлагнасан мэдээ.

Д/д	Тайлан, мэдээ	Тайлан мэдээ хүргүүлсэн байгууллага.	Мэдээллийн агуулга	Хугацаа	Тайлан мэдээ явуулсан.
1	2022 оны БОМТөлөвлөгөө хянуулж батлуулан, холбогдох газруудад хүргүүлэх	-БОАЖЯам, -Төв аймгийн Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Газар, -Заамар сумдын БОХУБ	Шинээр батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу хийгдэх нөхөн сэргээлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	5-р сард	
2	2022 оны БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, мэдээнүүд.	-Төв аймгийн Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Газар -Заамар сумдын БОХУБ	-Нөхөн сэргээлтийн ажлын явцын мэдээ, -Ус, газар ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, төлбөрийн мэдээлэл	Улирал бүр	Байгаль орчны мэргэжилтэн
4	Тайлан танилцуулж хэлэлцүүлэх	-Заамар сумын ИТХ-н Тэргүүлэгчид, Хайлааст багийн ИНХ	-Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн ажлын дүн мэдээ	Тухай бүр	
5	ОУИТБС-ын тайлан	ОУИТБС-ын ажлын алба, цахим тайлангийн систем	-Нөхөн сэргээлт -Татвар, төлбөр, хандив	1-р улиралд	Нягтлан бодогч

13. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТАЛААР:

Уурхайн үйл ажиллагааг шалгах, хяналт тавих, зөвлөн туслах чиглэлээр БОАЖЯам, Туул голын сав газрын захиргаа, Төв аймгийн БОАЖГазар, МХГазар, Заамар сумын БОХУБайцаагч, байгаль хамгаалагч зэрэг улс, аймаг, сумын төрийн байгууллагаас хяналт шалгалтын ажил явуулсан.

Тухай бүрд жилийн ажлын төлөвлөгөөнүүд, гэрээ, зөвшөөрөл зэрэг уурхай дээр байх ёстой бичиг баримтын бүрдлийг шалгуулан, газар дээр нь танилцуулж ажилласан болно. Албан шаардлага, мэдээ, судалгааны хариуг цаг хугацаанд нь хүргүүлж, тавьсан үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлж ажилласан.

-----oOo-----

ХАВСРАЛТ МАТЕРИАЛ

№	Материал	Хуудас
1	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээ	1
2	Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ /MV-018995, MV-021523/	6
3	Газрын гэрээ, төлбөрийн баримт	7
4	Ус ашиглах дүгнэлт, гэрээ, төлбөрийн баримт	10
5	БОХШ-ны гэрээ, шинжилгээний дүнгүүд	17
6	Хог хаягдлын гэрээ, төлбөрийн баримт	3
7	Нөхөн сэргээлтийн дэвсгэр зураг	1
	Нийт:	44

Хууль зүйн сайдын 2016 оны
А/204 дүгээр тушаалаар батлав.

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000197175

2013.06.19

/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /

9011419045

/ Хувийн хэргийн дугаар /

5722942

/ Регистрийн дугаар /

Бүрдэл майнинг

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай
компани

/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /

Дүрэм

/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /

Шийдвэр

/ шийдвэрийн нэр /

01

/ дугаар /

2013.06.18

/ он, сар, өдөр /

4610
0990

/ Код /

Гадаад худалдаа

Ашигт малтмалын ашиглалт / 2015.07.07-2045.07.07/

/ Үйл ажиллагааны чиглэл /

Хугацаагүй

/ хугацаа /

1

/ гишүүдийн тоо /

29,817,947.35

/ хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

Улаанбаатар, Сүхбаатар, 8-р хороо, Сүхбаатарын талбай 2, Сэнтрал Тауэр 1210-1213 тоот,

Утас1: 88012475, Утас2: , Факс:

/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн
газар

/ Бүртгэсэн байгууллагын нэр /

Гэрчилгээ дахин олгосон 2020 он 01 сар 30 өдөр

ГСТ6115 1118268581

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Паламсүрэн овогтой Төмөрцэцэг-г Захирал-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2018.08.14	Э.Эрдэнэбилэг
2	Дахин гэрчилгээ олгов.	2020.01.30	М.Монголжин
3	Уртнасан овогтой Угтах-г Гүйцэтгэх захирал -р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2020.10.14	Д.Гангамөрөн

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцлага хүлээгэнэ. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчингүй.

* 0 0 0 1 9 7 1 7 5 *

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-021523*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 55 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв _____ аймаг /хот/-ийн

Заамар _____ сум /дүүрэг/-ын

Бор толгой _____ нэртэй газарт орших

125.84 _____ гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн *9011419045* _____ тоот гэрчилгээтэй

“Эко алтан заамар” ХХК _____ -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг *2048.01.30* _____ дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ *Д.Одончимэг* Д.ОДОНЧИМЭГ

2020 оны 1 сарын 21 өдөр

Улаанбаатар хот

0000416

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-021523

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
008-PE	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: 9016001016 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Тээвэрхөгжлийн банкны барьцаанаас чөлөөлөхКадастрын хэлтсийн даргын 2021.01.25-ны 3 тоот шийдвэр	 2021.01.25
009-FE	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 5 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.01.30 – 2023.01.30 хүртэл	 2021.12.31

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-021523

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-SPD	<ul style="list-style-type: none">Анх 2018.01.30-нд олгосон, 2048.01.30 дуусах тусгай зөвшөөрлийн талбайг хувааснаар шинэ тусгай зөвшөөрөл олгох Шийдвэрийн огноо: 2020.01.21	125.84 Га	0 Га	1	104° 35' 1.02"	48° 21' 12"
				2	104° 35' 1.02"	48° 20' 50.83"
				3	104° 36' 39"	48° 20' 50.83"
				4	104° 36' 39"	48° 20' 45"
				5	104° 35' 56"	48° 20' 45"
				6	104° 35' 56"	48° 20' 29.66"
				7	104° 35' 12.14"	48° 20' 29.66"
				8	104° 35' 12.06"	48° 20' 39.7"
				9	104° 34' 53.46"	48° 20' 39.7"
				10	104° 34' 53.46"	48° 20' 51.8"
				11	104° 34' 44.3"	48° 20' 51.8"
				12	104° 34' 44.3"	48° 20' 55.8"
				13	104° 34' 29"	48° 20' 55.8"
				14	104° 34' 29"	48° 21' 12"

3
АМГГ
КАДАСТРЫН ХЭТГЭС
2020-01-21
УХУУС
Д.Мягмарсүрэн

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар **MV-018995**

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв аймаг /хот/-ийн

Заамар сум /дүүрэг/-ын

Баян голын эх нэртэй газарт орших

189.11 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9011419045 тоот гэрчилгээтэй

"ЭКО АЛТ" ХХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2045.07.07 дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Н.ЧИНБААТАР

2015 оны 7 сарын 7 өдөр

Улаанбаатар хот

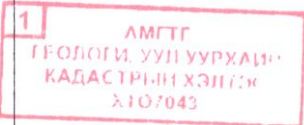
0000023

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-018995

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
015-PL	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийг 9016001004 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Кредит банк-д барьцаалахКадастрын хэлтсийн даргын 2021.05.12-ны 128 тоот шийдвэр	 2021.05.12
016-FE	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 7 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.07.07 – 2022.07.07 хүртэл	 2021.06.07
017-PC	Монгол банкны 2021-07-27-ны А-1/767 тоот албан бичиг, Тээвэр хөгжлийн банкны улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд хийсэн "2549999 тоот регистрийн дугаартай Кредитбанк-г нэгтгэснийг бүртгэв" нэмэлт өөрчлөлт, Тээвэр хөгжлийн банкны 2021-09-23-ны 01/2-669, 2021-10-12-ны 01/2-689 тоот албан бичгийг үндэслэн барьцаалагчийг Тээвэр хөгжлийн банкаар бүртгэв.	 2021.11.01

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-018995

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	<ul style="list-style-type: none">Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2015.07.07	189.11 Га	0 Га	1	104° 37' 21.01"	48° 20' 10"
				2	104° 35' 56"	48° 20' 10"
				3	104° 35' 56"	48° 20' 45"
				4	104° 37' 21.01"	48° 20' 45"
				2015.07.07 Д.Мягмарсүрэн		

Он/YY: 2022.05.06
 Сар/ММ: 06
 Өдөр/DD: 06

Хүлээн авагчийн / Beneficiary's:

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account №:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
MOF (TREASURY FUND)	100900013406	БО нөхөн сэргээх баталгаа
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Мөнгөн дүн үсгээр / Amount in word:	Валют / Currency:
12,970,000.00	Арван хоёр сая есөн зуун далан мянган төгрөг	MNT
Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл / Details of payment:		Нууц код / Code:
БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК -С БЛАНГОЛ ЭХ ОРД 2022ОНЫ БОМТ ЗАРДЛЫН 50%		

Шилжүүлэгчийн / Sender's:

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account №:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
TRANS BANK	90200172	АЗЗАЯА 902
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Валют / Currency:	Гүйлгээний төрөл / Transaction type:
12,970,000.00	MNT	Банк хооронд бэлэн мөнгө шилжүүлэх
Харилцагчийн тэмдэглэл / Customer note:		
100900013406 (12'970'000) БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК-С БЛАНГОЛ ЭХ ОРД 2022 ОН БОМТ ЗАРДЛЫН 50%		

Баталгаат гарын үсэг / Authorized signature:

 1. *Б. Агвануу* 2. 3.

Банкны тэмдэглэгээ / For bank use only:

ХУАжилтан №	Журнал №	Огноо	Гүйлгээний хураамж	Шилжүүлэгчийн биеийн байцаалтын төрөл №
392 (902)	816190018135	2022.05.06	1,000.00MNT	

 Он/YY: 2022.05.06
 Сар/ММ: 06
 Өдөр/DD: 06

Хүлээн авагчийн / Beneficiary's:

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account №:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
MOF (TREASURY FUND)	100900013406	БО нөхөн сэргээх баталгаа
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Мөнгөн дүн үсгээр / Amount in word:	Валют / Currency:
35,375,000.00	Гучин таван сая гурван зуун далан таван мянган төгрөг	MNT
Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл / Details of payment:		Нууц код / Code:
БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК -С ИХ ТОХОЙРОЛ ОРД 2022ОНЫ БОМТ ЗАРДЛЫН 100%		

Шилжүүлэгчийн / Sender's:

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account №:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
TRANS BANK	90200172	АЗЗАЯА 902
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Валют / Currency:	Гүйлгээний төрөл / Transaction type:
35,375,000.00	MNT	Банк хооронд бэлэн мөнгө шилжүүлэх
Харилцагчийн тэмдэглэл / Customer note:		
100900013406 (35'375'000) БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК-С ИХ ТОХОЙРОЛ ОРД 2022 ОН БОМТ ЗАРДЛЫН 100%		

Баталгаат гарын үсэг / Authorized signature:

 1. *Б. Агвануу* 2. 3.

Банкны тэмдэглэгээ / For bank use only:

ХУАжилтан №	Журнал №	Огноо	Гүйлгээний хураамж	Шилжүүлэгчийн биеийн байцаалтын төрөл №
392 (902)	816190018131	2022.05.06	1,000.00MNT	

БУЛГАН АЙМГИЙН УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ХАРЪЯА БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

**Булган аймгийн Бүрэгхангай, Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших
Их тохойрол /MV-007712/, /MV-021704/ Баянгол /MV-018995, 021523/**

**уурхайн орчны хяналт шинжилгээ
Хөрсний дээжинд шинжилгээ хийсэн дүн**

Дээжийн нэр Хөрс
 Дээжийн хэмжээ 1 кг
 Дээжний дугаар № 32
 Дээж ирүүлсэн газрын нэр : “Бүрдэл Майнинг” ХХК
 Дээж авсан газрын нэр Булган аймаг Бүрэгхангай
 Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал БОШЛ инженер М.Насанжаргал, техникч.. Т.Түмэнжаргал
 Шинжилгээ эхэлсэн огноо 2022.09.19
 Шинжилгээ дууссан огноо 2022.09.30
 Шинжилсэн аргачлал Хөрс MNS 5850 : 2008

Хөрс MNS 5850 : 2008

д/д	Сорьц авсан цэг	Чийг %	pH	NH ₄ мг/кг	NO ₃ мг/кг	SO ₄ мг/кг	P ₂ O ₅ мг/кг	Pb (мг/кг)
1	Их тохойрол Уул-3 шимт хөрс	22	7.44	28.6	52.1	75.4	77.1	8.2
2	Экскеватор засварын талбай	24	7.86	31.2	22.6	79.8	81.2	10.9
	Их тохойрол ШТС	24	7.71	28.2	43.2	85.2	91.4	25.2
3	Баянгол шимт хөрс	28	7.56	33.2	58.6	81.4	85.6	43.2
4	Баянгол ШТС талбай	24	7.91	35.3	40.6	94.8	104.7	29.7
5	Хүлцэх агууламж	-	-	-	-	-	-	100

Шинжилгээний дүнг хөрсний чанарын MNS 3310:91, MNS 5850 : 2008 стандарттай харьцуулав.

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ын эрхлэгч *М.Насанжаргал* М.Насанжаргал
 БОШЛ-ын инженер *Г.Насанжаргал* Г.Насанжаргал
 Хянасан: УЦУОШТ-ийн дарга *О.Жаргалсайхан* О.Жаргалсайхан

БУЛГАН АЙМГИЙН УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ХАРЪЯА БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

**Булган аймгийн Бүрэгхангай, Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших
Их тохойрол /MV-007712/, /MV-021704/ Баянгол /MV-018995, 021523/**

**уурхайн орчны хяналт шинжилгээ
Ундны усны шинжилгээ хийсэн дүн**

Дээжийн нэр Ус
 Дээжийн хэмжээ Ус- 1,5 литр
 Дээжний дугаар № 33
 Дээж ирүүлсэн газрын нэр : “Бүрдэл Майнинг” ХХК
 Дээж авсан газрын нэр Булган аймаг Бүрэгхангай
 Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал БОШЛ эрхлэгч. М.Насанжаргал, техникч.. Т.Түмэнжаргал
 Шинжилгээ эхэлсэн огноо 2022.09.19
 Шинжилгээ дууссан огноо 2022.09.30
 Шинжилсэн аргачлал Ундны ус.. MNS 900:2018

№	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт, нэгж	Шинжилгээний аргачлал	MNS ISO 9000:2018 ЗДХ	Их тохойрол Худгийн ус /MV-007712/	Баянгол уурхайн худгийн ус /MV-018995/
1	pH-Усны орчин	MNS ISO10523:2001	6,5-8,5	7.64	7.14
2	Es-ЦДЧ, (µs/cm)	MNS ISO7888:1999	1.0	0.30	0.96
3	Хатуулаг, (мг-экв/л)	MNS ISO6059:2005	7.0	5.46	5.22
4	Кальци, (мг/л)	MNS 1097:1970	100.0	65.7	63.6
5	Магни, (мг/л)	MNS 1097:1970	30.0	26.5	25.4
6	Натри+Кали, (мг/л)	MNS 1097:1970	200.0	25.3	27.1
7	Хлорид, (мг/л)	MNS 4424:2005	300	3.1	3.6
8	Нитрат, (мг/л)	MNS1097:1970	50	1.5	2.1
9	Нитрит, (мг/л)	MNS 6779:2019	1.0	0.004	0.006
10	Аммони, (мг/л)	MNS ISO 8467:1999	1.5	0.19	0.31
11	Нийт азот (мг/л)			1.69	2.41
12	Төмөр, (мг/л)	MNS 4430:2005	0.3	0.028	0.036
13	Фосфат, (мг/л)	MNS 6878:2001	0.1	0.010	0.026
14	Сульфат, (мг/л)	MNS 6271:2011	500	50.3	59.6
18	Фтор	MNS 6272:2011	1.5	1.07	1.2

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ын эрхлэгч *М.Насанжаргал*
 БОШЛ-ын инженер *Г.Насанжаргал*
 Хянасан: УЦУОШТ-ийн дарга *С.Жаргалсайхан*

БУЛГАН АЙМГИЙН УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ХАРЪЯА БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

**Булган аймгийн Бүрэгхангай, Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших
Их тохойрол /MV-007712/, /MV-021704/ Баянгол /MV-018995, 021523/**

уурхайн орчны хяналт шинжилгээ Эргэлтийн усан сангийн шинжилгээний дүн

Дээжийн нэр Ус
 Дээжийн хэмжээ Ус- 1,5 литр
 Дээжний дугаар № 34,35
 Дээж ирүүлсэн газрын нэр : “Бүрдэл Майнинг” ХХК
 Дээж авсан газрын нэр Булган аймаг Бүрэгхангай
 Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал БОШЛ эрхлэгч.М.Насанжаргал.,техникч. Т.Түмэнжаргал
 Шинжилгээ эхэлсэн огноо 2022.09.19
 Шинжилгээ дууссан огноо 2022.09.30
 Шинжилсэн аргачлал MNS ISO 4943:2015

№	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт, нэгж	Шинжилгээний аргачлал	MNS ISO 4943:2015 ЗДХ	Эргэлтийн усан сан /MV-007712/	Эйфел угаах үйлдвэрийн эргэлтийн усан сан //MV-021704/
1	pH-Усны орчин	MNS ISO10523:2001	6-9	7.80	7.91
2	Es-ЦДЧ, (µs/cm)	MNS ISO7888:1999	-	474	516
7	Хлорид, (мг/л)	MNS 4424:2005	-	29.8	31.2
8	Нитрат, (мг/л)	MNS1097:1970	-	1.11	1.34
9	Нитрит, (мг/л)	MNS 6779:2019	-	0.046	0.066
10	Аммони, (мг/л)	MNS ISO 8467:1999	-	0.15	0.22
11	Нийт азот (мг/л)		15*	1.3	1.6
12	Төмөр, (мг/л)	MNS 4430:2005	-	0.15	0.29
13	Фосфат, (мг/л)	MNS 6878:2001	1.5*	0.032	0.041
14	Сульфат, (мг/л)	MNS 6271:2011	-	49.0	47.2
15	Гидрокарбанат, (мг/л)	MNS 6832:2020	-	185.5	224.3
16	Жинлэгдэх бодис (мг/л)	MNS ISO 11923:2001	30	3.6	4.7
17	Эрдэсжилт (мг/л)	MNS1097:1970	1000	431.4	489.5
18	Фтор	MNS 6272:2011	-	0.72	0.56
19	ПИЧ	MNS ISO 6833:2020	20	0.80	1.20
20	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч ХХХ	MNSISO 6060:2001	50	31	36
21	БХХ5	MNSISO 5815:2015	20	9	12

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ын эрхлэгч

БОШЛ-ын инженер

Хянасан: УЦУОШТ-ийн дарга

М.Насанжаргал

Г.Насанжаргал

С.Жаргалсайхан

БУЛГАН АЙМГИЙН УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ХАРЪЯА БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

**Булган аймгийн Бүрэгхангай, Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших
Их тохойрол /MV-007712/, /MV-021704/ Баянгол /MV-018995, 021523/**

уурхайн орчны хяналт шинжилгээ

Шүүрлийн ус, хаягдал ус, Туул голын усны шинжилгээний дүн

Дээжийн нэр Ус

Дээжийн хэмжээ Ус- 1,5 литр.....

Дээжний дугаар № 36,37,38.....

Дээж ирүүлсэн газрын нэр : “Бүрдэл Майнинг” ХХК.....

Дээж авсан газрын нэр Булган аймаг Бүрэгхангай.....

Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал..... БОШЛ эрхлэгч.М.Насанжаргал, техникч. Т.Түмэнжаргал.....

Шинжилгээ эхэлсэн огноо..... 2022.09.19.....

Шинжилгээ дууссан огноо..... 2022.09.30.....

Шинжилсэн аргачлал..... MNS ISO 4943:2015, **MNS 4586:1998**.....

№	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт, нэгж	Шинжилгээний аргачлал	MNS ISO 4943:2015 ЗДХ	Кампийн унд ахуйн хаягдал ус	MNS 4586:1998 ЗДХ	Туул голын ус	Шүүрлийн ус Туул голруу цутгаж буй хэсэг /MV-007712/
1	pH-Усны орчин	MNS ISO10523:2001	6-9	8.47	6.5-8.5	7.65	7.74
2	Es-ЦДЧ, (µs/cm)	MNS ISO7888:1999	-	271.0	-	518	507
3	Хлорид, (мг/л)	MNS 4424:2005	-	17.7	300	4.3	4.1
4	Нитрат, (мг/л)	MNS1097:1970	-	0.89	9.0	0.078	0.084
5	Нитрит, (мг/л)	MNS 6779:2019	-	0.024	0.2	0.007	0.007
6	Аммони, (мг/л)	MNS ISO 8467:1999	-	0.10	0.5	0.35	0.38
7	Нийт азот (мг/л)		15*	1.0	-	0.44	0.47
8	Төмөр, (мг/л)	MNS 4430:2005	-	0.16	-	0	0
9	Фосфат, (мг/л)	MNS 6878:2001	1.5*	0.60	0.1	0.027	0.033
10	Сульфат, (мг/л)	MNS 6271:2011	-	47.1	100	53.1	51.2
11	Гидрокарбонат, (мг/л)	MNS 6832:2020	-	-	-	185.5	177.2
12	Жинлэгдэх бодис (мг/л)	MNS ISO 11923:2001	30	29.2	-	16.0	14.0
13	Эрдэсжилт (мг/л)	MNS1097:1970	1000	-	-	508.4	494.2
14	Фтор	MNS 6272:2011	-	-	1.5	0.36	0.42
15	ПИЧ	MNS ISO 6833:2020	20	1.64	-	0.96	1.2
16	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч ХХХ	MNSISO 6060:2001	50	42	10	-	-
17	БХХ5	MNSISO 5815:2015	20	14	3	-	-

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ын эрхлэгч

M.N. М.Насанжаргал

БОШЛ-ын инженер

G.N. Г.Насанжаргал

Хянасан: УЦУОШТ-ийн дарга

S.J. С.Жаргалсайхан

БУЛГАН АЙМГИЙН УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ХАРЪЯА БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Булган аймгийн Бүрэгхангай, Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших
Их тохойрол /MV-007712/, /MV-021704/ Баянгол /MV-018995, 021523/

уурхайн орчны хяналт шинжилгээ Агаарын дээжинд шинжилгээ хийсэн дүн

Дээжийн нэр Агаар
 Дээжийн хэмжээ 2л/мин
 Дээжний дугаар № 19-24
 Дээж ирүүлсэн газрын нэр : “Бүрдэл Майнинг” ХХК
 Дээж авсан газрын нэр Булган аймаг Бүрэгхангай
 Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал БОШЛ эрхлэгч. М.Насанжаргал, техникч. Т.Түмэнжаргал
 Шинжилгээ эхэлсэн огноо 2022.09.19
 Шинжилгээ дууссан огноо 2022.09.30
 Шинжилсэн аргачлал Агаар..MNS 4585:2016

Агаар MNS 4585:2016

Дээж авсан цэг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³	Тоос мг/м ³	Цацраг мг/м ³
Их тохойрол кемп	0,005	0,015	0,2	0,11
Технологийн зам карьер	0,010	0,020	0,3	0,11
Их тохойрол уурхай	0,012	0,024	0,3	0,13
Баянгол кемп	0,004	0,017	0,2	0,10
Баянгол уурхай	0,009	0,022	0,3	0,10
Хүлцэх агууламж	0,450	0,200	0,5	0,60

Шинжилгээний дүнг Агаарын чанарын MNS 4585:2016 стандарттай харьцуулав.

Шинжилгээ хийсэн: БОШЛ-ын эрхлэгч *[Signature]* М.Насанжаргал
 БОШЛ-ын техникч *[Signature]* Т.Түмэнжаргал
 Хянасан: УЦУОШТ-ийн дарга *[Signature]* С.Жаргалсайхан

БАТЛАВ
ТӨВ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ДАРГА
Э.ГЭРЭЛЦОГТ

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ
ХИЙХ ТАЛААР БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭ**

№ 01

133/22

2022 оны 06 сарын 13 өдөр

Улаанбаатар хот

Нэг. Гэрээний зорилго

- 1.1 “Бүрдэл майнинг” ХХК-ийн Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай суманд байрлах MV-007712, MV-021704 дугаартай “Их тохойрол”, MV-021523, MV-018995 дугаартай “Баянголын эх” алтны уурхайн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй хими, физик, биологийн сөрөг нөлөөллийг тогтоох зорилгоор агаар, усан мандал, хөрсний бохирдолтын түвшинд байгаль орчны хяналт шинжилгээ хийж, дүгнэлт өгөх.
- 1.2 “Байгаль орчныг хамгаалах” тухай Монгол Улсын хуулийн 10 дугаар зүйлийн 1, 2, 3-р заалт, 11 дүгээр зүйлийн 2-р заалтуудыг аж ахуйн нэгж дээр хэрэгжүүлэн биелүүлэхэд оршино.
- 1.3 “Бүрдэл майнинг” ХХК-ийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт ажлыг гүйцэтгэх.

Хоёр. Ерөнхий зүйл

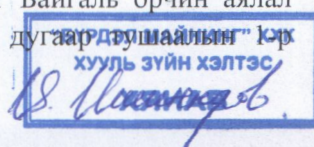
- 2.1 Энэхүү гэрээг хэрэгжүүлэх ажлыг Төв аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийг төлөөлж БОШЛ-ийн ерөнхий инженер Н.Оронбат захиалагчийг төлөөлж “Бүрдэл майнинг” ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан Д.Хуягбаатар нар хариуцан энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Гүйцэтгэгчийн хүлээх үүрэг.

- 3.1 Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан ба ерөнхий үнэлгээнд заасан хөтөлбөрт ажлын дагуу 2022 оны 06-р сарын сүүлийн 10-20 хооронд Захиалагч байгууллагын Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай суманд байрлах MV-007712, MV-021704 дугаартай “Их тохойрол”, MV-021523, MV-018995 дугаартай “Баянголын эх” алтны уурхайгаас агаарын дээжийг 5 цэгээс 2 элементээр 5 удаа, хөрсний дээжийг 6 цэгээс 1 удаа агрохими, хүнд металл тодорхойлох 11 үзүүлэлтээр, унд ахуйн усыг 2 цэгээс, эргэлтийн усан сан, шүүрлийн усыг 4 цэгээс тус тус 1 удаа дээж авч шинжилгээ хийж дүн дүгнэлтийг хугацаанд нь хийж өгнө. /Шинжилгээ хийх үзүүлэлт, үнэлгээг элемент тус бүрээр 1-р хавсралтаар үзүүлэв./
- 3.2 Байгаль орчны хяналт шинжилгээ хийх багаж төхөөрөмж, шаардагдах урвалж бодис материалаар хангаж ажиллах.
- 3.3 Байгаль орчны хяналт шинжилгээний дүн мэдээлэл дүгнэлтийг дээж авсан өдрөөс 14 хоногийн дотор төлбөр төлснийг үндэслэн хариуцагч байгууллагад гаргаж өгөх.
- 3.4 Байгаль орчны хяналтын шинжилгээний нэхэмжлэлийг шинжилгээний үнийн дүлгийн хамт хүргүүлэх бөгөөд уг нэхэмжлэлийн дагуу 14 хоногийн дотор төлсөн байх.
- 3.5 Энэхүү гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой захиалагч байгууллагын аливаа мэдээллийн нууцлалыг чанд хадгалах.

Дөрөв. Захиалагчийн хүлээх үүрэг

- 4.1 Байгаль орчны хяналт шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн ажлын үнэлгээг Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 5 дугаар сарын 6-ны өдрийн А/164 дугаар тушаалын 1-р хууль зүйн хэлтэс

хавсралтаар тогтоосон тарифт үнэлгээний дагуу энэхүү гэрээнд заасан дүнгээр цаг хугацаанд нь төлөх.

- 4.2 Шинжилгээний дүн, шинжээчийн дүгнэлтээр илэрсэн зөрчил шаардлагыг тухай бүр нь арилгах арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжүүлэх, байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх.
- 4.3 Гүйцэтгэгч байгууллага сорьц авснаас хойш шинжилгээний дүн боловсруулах 14 хоногийн хугацаанд захиалагч байгууллага шинжилгээний төлбөрийг санхүүгийн баримтийг үндэслэн /нэхэмжлэл, акт гэх/ бүрэн төлсөн байх.
- 4.4 УЦУОШТөвийн БОШЛабораториос шинжилгээний дээж авахад шаардагдах үйл ажиллагааны /томилолт, шатахуун/ зардал буюу 656,970 /зургаан зуун тавин зургаан мянга есөн зуун далан мянга/ төгрөгийг Гүйцэтгэгчийн “Албан томилолтын удирдамж”-д заасан дансруу гэрээ байгуулагдсаны үндсэн дээр шилжүүлнэ. Гүйцэтгэгч И-баримт шивж өгөх үүрэгтэй.
- 4.5 Шинжилгээний төлбөр болох 712.900 /долоон зуун арван хоёр мянга есөн зуу/ төгрөгийг Төв аймаг УЦУОШТөвийн Төрийн сан дахь **100140013015** тоот дансанд, хөрсний хүнд металлын шинжилгээний төлбөр 216.000 /хоёр зуун арван зургаан мянга/ төгрөгийг БОХЗТЛабораторийн Төрийн сан дахь **100900013017** тоот дансанд тус тус шилжүүлнэ. Гүйцэтгэгч И-баримт шивж өгөх үүрэгтэй.

Тав. Хамтран хүлээх үүрэг

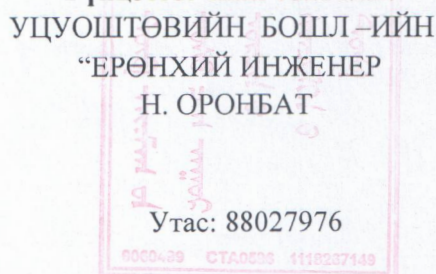
- 5.1. Хоёр тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх талаар нэг нэгэндээ харилцан шаардлага тавина.
- 5.2. Гэрээний талаар маргаантай асуудал гарвал аль болох хэлэлцэн тохирох бодлого баримтлах бөгөөд харилцан тохирч, шийдвэрлэж чадахгүй бол төрийн дээд шатны байгууллагад хандана.
- 5.3. Үйл ажиллагаа явуулж буй хугацаанд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт аль нэг талаас оруулах санал гараагүй тохиолдолд гэрээ хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.
- 5.4. Гэрээг 2022 оны 06-р сард дүгнэж гэрээг хаасан тайланг бичиж танилцуулна.
- 5.5. Дахин шинжилгээ хийх тохиолдолд энэхүү гэрээний дагуу нэмэлт гэрээ байгуулна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Захиалагчийг төлөөлж:

Гүйцэтгэгчийн төлөөлж:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮНЭ ТАРИФ

1. Усны шинжилгээ

№	Тодорхойлох үзүүлэлтүүд	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1	Усан орчин рН	6	1500	4500
2	Цахилгаан дамжуулах чанар /ЕС/	6	1500	4500
3	Жинлэгдэх бодис/ж/б/	6	5000	15000
4	Перманганатын исэлдэх чанар /ПИЧ/	6	5500	16500
5	Хатуулаг	6	1500	4500
6	Кальцийн ион /Ca/	6	1500	4500
7	Магнийн ион /Mg/	6	1000	3000
8	Натри+Калийн ион /Na+K/	6	1000	3000
9	Гидрокарбонатын ион /HCO ₃ /	6	2500	7500
10	Хлорын ион /Cl/	6	2500	7500
11	Сульфатын ион /SO ₄ /	6	3500	10500
12	Эрдэсжилт	6	1500	7500
13	Аммонийн азот /NH ₄ /	6	3500	10500
14	Нитритийн азот /NO ₂ /	6	3000	9000
15	Нитратийн азот /NO ₃ /	6	4000	12000
16	Төмөр /Fe/	6	2500	7500
17	Фосфор /PO ₄ /	6	2500	7500
18	Фтор /F/	6	2500	7500
Нийт		48	46500	279000

Тайлбар: Ундны усыг 2 цэгээс, эргэлтийн усан сан, шүүрлийн усыг 4 цэгээс нийт 6 цэгээс дээж авч шинжилнэ.

2. Агаарын шинжилгээ

д/д	Тодорхойлох үзүүлэлтүүд	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1	SO ₂ -ыг нэг сорьцонд тодорхойлох /20 минут хугацааны/	5 цэг	9000	45000
2	NO ₂ -ыг нэг сорьцонд тодорхойлох /20 минут хугацааны/	5 цэг	9500	45000
Нийт		10	18500	92500

3.Хөрсний шинжилгээ

№	Агрохимийн үзүүлэлт	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1	Анхан шатны боловсруулалт	6	8000	40000
2	Хөрсний орчин рН	6	3000	15000
3	Чийг	6	6500	32500
4	Ялзмаг	6	10500	52500
5	Нитратын азот /NO ₃ /	6	8500	42500
6	Нитритийн азот /NH ₄ /	6	8900	44500
7	Сульфат /SO ₄ /	6	5500	27500
8	Фосфор/P ₂ O ₅ /	6	6000	30000
Нийт			56900	341400
	Тусгай үзүүлэлтүүд.			
1	Хүнд металл	6	36000	216000
Нийт				216000

**ТӨВ АЙМАГ
УС, ЦАГ УУР ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70273864, Цахим хаяг: www.tsag-agaar.gov.mn

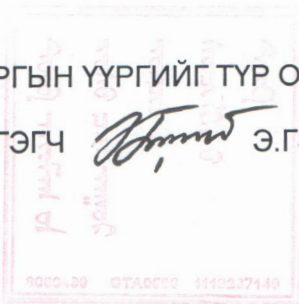
2022.07.07 № 01/189
танай 2022.06.06-ны № = -г

БҮРДЭЛ МАЙНИНГ ХХК-Д

Байгаль орчны хяналт шинжилгээ хийх талаар байгуулсан гэрээний хүрээнд Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай суманд байрлах TV 007712, MV-021704 дугаартай "Их тохойрол" MV-021523, MV-018995 дугаартай "Баянголын эх" алтны уурхайн орчиноос агаарын дээжийг 5 цэгээс 2 элементээр 5 удаа, хөрсний дээжийг 5 цэгээс 1 удаа 11 үзүүлэлтээр, унд ахуйн ус 2 цэгээс, эргэлтийн усан сангаас 4 цэгээс тус тус 1 удаа дээж авч шинжлэн шинжилгээний дүнг хавсралтаар хүргүүлэж байна.

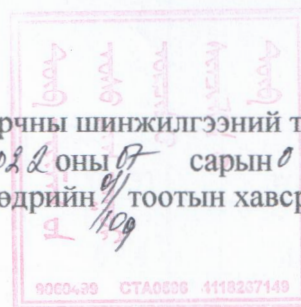
Хавсралт хуудастай.

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Э.ГЭРЭЛЦОГТ

4122113068

Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн
даргын 2022 оны 07 сарын 07-ны
өдрийн /109/ тоотын хавсралт 3

**ТӨВ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ТӨВИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИЙН ДҮНГИЙН ХУУДАС**

Зуунмод

Захиалагч байгууллага: “Бүрдэл майнинг” ХХК

Дээж авсан газар: Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын нутагт байрлах
“Баян гол” алтны уурхай

Дээж авсан огноо: 2022.06.24

Дээж авсан: БОШЛ-ийн ерөнхий инженер Н.Оронбат, БОШЛ-ийн инженер Б. Бумдарь

Дүн олгосон огноо: 2022.07.07

Усны шинжилгээний дүн

№	Шинжилсэн үзүүлэлт	Ундны ус		Гадаргын ус		
		MNS 0900:2005 мг/л	Ундны ус	MNS 4586:1998 мг/л	Карьерын шүүрлийн ус	Нуурын ус
1	PH	6.5-8.5	7.64	6.5-8.5	7.88	7.82
2	Ес-цахилгаан дамжуулах чанар-μ/s	-	910	-	512	316
3	Жинлэгдэх бодис	-	14.8	-	43.8	22.6
4	NO ₃ -нитрат	50	1.70		1.71	0.05
5	NH ₄ -аммоний азот	1.5	0.025	0.5	0.023	0.031
6	NO ₂ -нитрит	1	0.000	0.02	0.003	0.001
7	Fe-төмөр	0.3	0.02	-	0.02	0.04

7	Fe-төмөр	0.3	0.02	-	1.65	0.10
8	P-фосфор	3.5	0.007	0.1	0.141	0.020
9	SO ₄ -сульфат	500 мг/л	59.8	100	184.0	61.0
10	HCO ₃ - гидрокарбонат	-	224	-	366	103
11	Ca-кальци	100	47.3	-	34.3	47.3
12	Хатуулаг мг/экв	7	3.91	-	4.28	3.61
13	Mg-магни	30	18.8	-	31.1	17.5
14	cl-хлор	350	26.9	300	75.5	30.1
15	Перманганатын исэлдэх чанар	-	0.32	10	51.2	1.44
16	Эрдэсжилт		449.4		883.4	405.4
17	F-фтор	0.7-1.5	0.96	1.5	3.38	0.05
18	Натри+калий /Na+K/	-	52.5	-	192.3	46.8

Шинжилгээг хянаж, баталгаажуулсан:

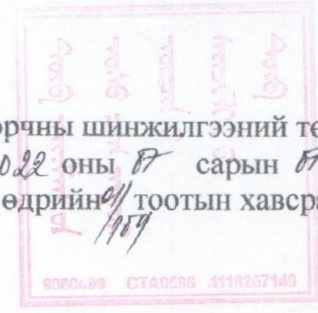
БОШЛ-ийн ерөнхий инженер *Н.Оронбат* Н.Оронбат

Шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн:

БОШЛ-ийн инженер *Б.Бумдарь* Б.Бумдарь

БОШЛ-ийн Техникч *Ч.Саранхүү* Ч.Саранхүү

Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн
даргын 2022 оны 07 сарын 07 -ны
өдрийн тоотын хавсралт 3

**ТӨВ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ТӨВИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИЙН ДҮНГИЙН ХУУДАС**

Зуунмод

Захиалагч байгууллага: “Бүрдэл майнинг” ХХК
Дээж авсан газар: Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын нутагт байрлах
“Баян гол” алтны уурхай
Дээж авсан огноо: 2022.06.24
Дээж авсан: БОШЛ-ийн ерөнхий инженер Н.Оронбат, БОШЛ-ийн инженер Б. Бумдарь
Дүн олгосон огноо: 2022.07.07

Хөрсний шинжилгээний дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Чийг	РН	Ялзмаг	NH ₄ мг/кг	NO ₃ мг/кг	PO ₄ мг/кг	SO ₄ мг/кг
1	Колонк	0.10	7.94	4.65	135.7	9.57	0.372	510
2	Кемп	0.10	6.41	1.12	174.7	1.54	0.43	1853
3	Засварын талбай	0.10	7.82	2.23	147.2	50.3	0.12	86.6

Шинжилгээг хянаж, баталгаажуулсан:

БОШЛ-ийн ерөнхий инженер *Н.Оронбат* Н.Оронбат

Шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн:

БОШЛ-ийн инженер *Б. Бумдарь* Б. Бумдарь

БОШЛ-ийн Техникч *Ч. Саранхүү* Ч. Саранхүү

Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн
даргын 2022 оны 07 сарын 17 -ны
өдрийн 01/109 тоотын хавсралт 3

**ТӨВ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ТӨВИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИЙН ДҮНГИЙН ХУУДАС**

Зуунмод

Захиалагч байгууллага: “Бүрдэл майнинг” ХХК

Дээж авсан газар: Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын нутагт байрлах
“Баян гол” алтны уурхай

Дээж авсан огноо: 2022.06.24

Дээж авсан: БОШЛ-ийн ерөнхий инженер Н.Оронбат, БОШЛ-ийн инженер Б. Бумдарь

Дүн олгосон огноо: 2022.07.07

Агаарын шинжилгээний дүн

№	Шинжилсэн үзүүлэлт (мг/м ³)	Стандарт хэмжээ (мг/м ³)	Карьер	Кемп
1.	Хүхэрлэг хий / SO ₂ /	0.450 мг/м ³	0.013 мг/м ³	0.030 мг/м ³
2.	Азотын давхар исэл / NO ₂ /	0.200 мг/м ³	0.072 мг/м ³	0.036 мг/м ³

Шинжилгээний дүнг агаарын чанарын MNS 4585:2016 стандарттай харьцуулан гаргахад стандарт хэмжээнээс давсан үзүүлэлтгүй байлаа.

Шинжилгээг хянаж, баталгаажуулсан:

БОШЛ-ийн ерөнхий инженер *Н.Оронбат* Н.Оронбат

Шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн:

БОШЛ-ийн Техникч *Ч.Саранхүү* Ч.Саранхүү